evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PLZEŇSKÝ KRAJ
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podpora talentovaných žáků v Plzeňském kraji
Reg. č. CZ.1.07/1.2.03/02.0001

SBORNÍK

ODBORNÝ SPOLEČENSKOVĚDNÍ KEMP

22. - 26. SRPNA 2011

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Obsah:

Český jazyk
Český jazyk prožitkem 2 – čeština všemi smysly……. 2

Zeměpis
Zeměpis v terénu prakticky…….. 8

Dějepis
Plzeň, město na soutoku řek ……..… 16
Plzeň, město historické ……..… 18
Sokolovsko, kraj historické architektury i moderního průmyslu ……. 18
Architektonické perly Tachovska …… 20
Historie cestou z plzně do Klatov ……. 21

Přílohy…… 24

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

ODBORNÝ SPOLEČENSKOVĚDNÍ KEMP
ČESKÝ JAZYK

ČESKÝ JAZYK PROŽITKEM 2 – ČEŠTINA VŠEMI SMYSLY

Eva SCHNEIDEROVÁ
Marie HANZOVÁ

1 Úvod

Program společenskovědního kempu zaměřený na rozvoj nadaných v předmětu český jazyk jsme se i v letošním roce snažili z větší části založit na tzv. prožitkovém (či zážitkovém) vzdělávání. V této tzv. pedagogice zážitku, která je považována za poměrně novou metodu, ustupuje postava vychovatele jako mentora do pozadí, o to důležitější je pak jeho úloha jako organizátora společného programu. Hlavním výchovným prostředkem zde není tedy pouze mluvená řeč či čtení, ale plánovitá, a často i improvizovaná přitažlivá a náročná činnost s aktivní účastí všech, což je typické pro neformální výchovu. Ta pak formuje každého účastníka tou měrou, jakou je v ní angažován a do ní vtažen. Právě neformální výukový program skýtá pro takto pojaté výchovné působení bohatou náplň.

Prožitkové či též zkušenostní učení zprostředkovává vědomosti tak, že oslovuje všechny smysly jedince / žáka / studenta. Takto pojaté komplexní učení, tj. učení hlavou, ale i vnímání dalšími smysly umožňuje trvalé působení na žáka a snazší zprostředkovávání vyučovaného tématu.

2 Podrobný program kempu českého jazyka s přehledem zpracovávaných témat a zadaných úkolů

2.1 Pondělí 22. 8. 2011 – křesťanská a židovská literatura; problematika holocaustu a rasismu - možnosti literárního zpracování

Dopoledne:

- přivítání účastníků kempu českého jazyka a literatury, seznámení s talentovanými žáky a jejich pedagogy
- seznámení s obsahovou náplní kempu
- představení lektorek, které budou provázet žáky a učitele v průběhu celého kempu ČJ (dr. Evy Schneiderové a dr. Marie Hanzové)
- pracovní dílna:
  - úvodní stručné seznámení s autory a zpracovávanými tématy židovských autorů (Orten, Lustig, Fuchs, Ota Pavel aj.) – zadání připravených textů k plnění úkolů
  - dále představení literárně-historické soutěže Daniel, vyhlašované MŠMT, která se věnuje problematice holocaustu a jeho reflexím, ale též současným rasovým problémům a problematice soužití různých etnik v ČR – charakteristika soutěže, četba ukázek, předání sborníků literárních prací s ukázkami oceněných prací - diskuze

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Odpoledne:

– prohlídka historického centra Plzně – prožitkové aktivity, výuka v terénu:
- zahájení projektu u plzeňského andělíčka, seznámení s pověstí, která se k němu váže; rovněž zde představena aktivita pro účastníky „Každý má svého anděla“ (zadán úkol do konce kempu)
- na úvod návštěva mázhausu plzeňské radnice a prohlídka výstavy k 135. výročí založení Knihovny města Plzně – „Plzeň město krásné knihy“, která ukazuje knihu jako objekt ze všech úhlů pohledu; expozice se vztahuje k Plzni a plzeňskému regionu a představuje zájemcům nejen výtvarné formy knihy, tedy vazby, ilustrace a grafické úpravy, ale také poskytuje reflexi obsahu, a to formou medailonků literárních kritiků a recenzentů
- využití návštěvy Staré a Velké synagogy k bližšímu seznámení s židovským náboženstvím, zvyky, kulturou, písmem aj. (prohlídka s průvodkyní)
- využití návštěvy katedrály sv. Bartoloměje na nám. Republiky – s odborným výkladem ing. arch. Jana Soukupa – k seznámení s křesťanským náboženstvím, symbolikou a dalšími zajímavostmi (např. jak vznikla skříň, historie i současnost katedrály apod.)

Zpracovávaná témata:

- *židovská literatura*
- *holocaust a rasismus – možnosti literárního zpracování, jak přiblížit téma žákům*
- *křesťanská literatura*
- *apokryfy*
- *současní literární představitelé Plzně a plzeňského regionu*

Zadané úkoly:

- *Naše pocity před letošním kempem ČJ - z čeho jsem měl/a obavy*
- *Každý má svého anděla – řekněte mu své přání*
- *Jan Skácel a my (doplnit „své“ druhé verše básně)*

2.2 Úterý 23. 8. Plzeň – historická literatura - kroniky, cestopisy, staré spisy; seznámení s historií knihtisku v Plzni

Dopoledne:

- návštěva Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje (SVK PK), kde pro účastníky kempu českého jazyka dr. Marie Hálová připravila ukázku významných historických knih a spisů, které jsou uloženy ve fondu SVK PK (je zde 500 rukopisů, 355 protisků a asi 15 000 svazků starých tisků) – odborné představení vybraných knih, jejich výzdoby (iniciály, obrázky), historické vazby, typy písma, psací látky, psací náčiní, tvar knihy; dále též uchovávání, péče a restaurování starých tisků aj., ale též jedinečná možnost vzít si knihy do ruky, prolistovat (v bílých rukavicích) - předložené ukázky

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

např. Kodex vyšehradský, Velislavova bible, Biblia latina, Bible kralická, ukázka zpěvníku, herbáře, cestopisů, díla J. A. Komenského (Orbis pictus), starých slabikářů aj.

Odpoledne:

- literární procházka po starém městě s odborným výkladem prof. Viktora Viktory (plzeňský rodák, působí na katedře českého jazyka a literatury na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni, zabývá se starší českou literaturou a věnuje se též divadelní kritice) – návštěva historických míst, budov, soch významných postav plzeňské literární historie, ale též hrobu J. K. Tyla – seznámení s životem a dílem tohoto autora, který v Plzni zemřel a vztahem Plzně k tomuto autorovi; prohlídka Mikulášského hřbitova s odborným a zasvěceným výkladem

Večer:

- koncert barokní hudby v kostele Nanebevzetí Panny Marie – s úvodním slovem varhanistky Jitky Chaloupkové; úkolem je pokusit se zachytit bezprostřední dojmy, pocity z „velkolepé hudby“

Zpracovávaná témata:

- *historické tisky, kroniky*
- *vznik knihtisku v Čechách – Kronika trojánská (nejstarší český prvotisk) a 1. česká tiskárna v Plzni*
- *starší česká literatura*
- *významné osobnosti - literáti, ale i hudebníci, kteří žili či působili v Plzni*
- *J. K. Tyl a Plzeň*

Zadané úkoly:

- *Když je v Plzni abnormální hic... aneb naše pocity a útržky vět kolemjdoucích*
- *Tady vládla HUDBA (zachycení bezprostředních pocitů z koncertu)*
- *Jednou větou, co pro mne znamená domov*

2.3 Středa 24. 8. - literární toulky Prahou; Pražský hrad a jeho historie ve vztahu k české, ale i světové literatuře

(prohlídka Pražského hradu, pražských ulic - prožitkové aktivity, výuka v terénu)

- prohlídka Pražského hradu, který patří k nejvýznamnějším českým hradům; od 9. století býval sídlem českých knížat, později králů a od roku 1918 je sídlem prezidenta republiky. Postupnými přístavbami a úpravami vznikl z hradiště založeného v 9. století jeden z největších hradních komplexů na světě.
- prohlídka Katedrály svatého Víta, která je součástí hradu, je to tradiční místo korunovací českých králů i jejich posledního odpočinku

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

- návštěva hrobky českých králů a Zlaté uličky v nové úpravě – vše s odborným doprovodem a průvodním slovem dr. Františka Kadlece (ředitele odboru turistického ruchu na Pražském hradě, jinak též učitele českého jazyka a dějepisu, který se podílel na vzniku nové muzejní expozice ve Zlaté uličce, která má za úkol evokovat způsob života ve Zlaté uličce během staletí; jsou zde jakési modelové domácnosti těch prvních obyvatel od 17. století až po ty poslední, kteří opustili uličku v r. 1953)
- procházka Nerudovou ulicí – prohlídka domů, domovních znamení ve spojení s literárním výkladem lektorky M. Hanzové
- cestou zpět návštěva literární kavárny na zámku v Hořovicích – probíhají zde veřejná literární čtení a mají zde i malou příruční knihovničku, zde proběhlo hodnocení návštěvy Prahy a byl doplněn výklad, seznámení se zajímavými projekty a možnostmi jejich začlenění do výuky českého jazyka a literatury

Zpracovávaná témata:

- *Vita Caroli (v překladu Život Karlův) - autobiografické dílo, jehož autorem je Karel IV. Zachytil v něm zážitky z mládí, kdy žil v cizině, a počátky pobytu v Čechách do roku 1340. Přestože jde o dílo psané latinsky, projevuje se v něm zájem o český jazyk. Důvodem sepsání životopisu, který je dodnes základním zdrojem informací o životě Karla IV., byla jeho snaha dát mladému kralevici Václavovi určitý životní vzor, jakýsi model panovnického chování.*
- ❖ *Jaroslav Seifert, Jan Neruda, Vítězslav Nezval a další představitelé literatury*
- ❖ *seznámení s projekty „Pražská domovní znamení“, „Pražské mosty“ aj.*

Zadané úkoly:

- *Pražská domovní znamení aneb Básníku Nezvale, děkujeme za inspiraci – tvorba čtyřverší o domovních znameních*
- *„5 mých pražských zastavení“*
- *Minipovídka s třemi danými slovy „věže, mosty, Vltava“*

2.4 Čtvrtek 25. 8. – seznámení se samizdatovou a exilovou literaturou, ale též s nářečími a místopisem Plzeňského kraje

Dopoledne:

- návštěva Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje, kde je zrovna instalována výstava samizdatové literatury (slavnostní vernisáž výstavy s účastí pana primátora Martina Baxy se uskutečnila v pondělí 22.8.2011) – zde proběhla velmi zajímavá přednáška dr. Vladimíra Novotného (opět plzeňský rodák, přednáší literární bohemistiku na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni a vede kurzy literárního psaní na Literární akademii v Praze; věnuje se literární historii a kritice) – přednáška byla věnována především samizdatové, ale též exilové literatuře, významu slova samizdat a charakteristice doby, ve které tato literatura vznikala

Odpoledne

- návštěva Národopisného muzea, kde proběhla zajímavá přednáška dr. Heleny Chýlové (opěr rodačka z Plzně; působí jako odborná asistentka na katedře českého jazyka a literatury ZČU v Plzni a externí redaktorka nakladatelství Fraus) – přednáška byla věnována problematice dialektů a toponym a zaměřena na jihozápadočeskou nářeční skupinu a její znaky v hláskosloví, tvarosloví a slovní zásobě; dále též západočeským toponymům a jejich původu a motivaci pojmenování, např. teď už víme, že názvy Plzeň, Kdyně, Plasy a Dobřany jsou odvozeny od druhů půdy (a víme toho mnohem víc)

Zpracovávaná témata:

- *samizdatová literatura*
- *exilová literatura*
- *stratifikace / vnitřní dělení národního jazyka*
- *region – tradiční teritoriální dialekt, toponyma – jihozápadní nářeční podskupina*
- *onomastika – klasifikace*
- *západočeská toponyma a jejich původ, motivace pojmenování*

Zadané úkoly:

- *Umíte vysvětlit původ názvu vaší obce nebo nějakého místního jména z okolí vašeho bydliště?*
- *Znáte slovo nebo tvar, který je nářečním prvkem z vašeho regionu?*

2.5 Pátek 26.8. – literární procházky Lukavice – Chudenice – Klatovy (vlastenectví, obrana jazyka) se nekonaly z důvodu pracovního vytížení účastníků kempu

3 Závěr

Program byl připraven velice pečlivě se snahou přiblížit méně známé oblasti českého jazyka (např. nářečí, onomastiku apod.) a literatury (historickou a samizdatovou literaturu, ale též představení současných literátů či literárních teoretiků Plzeňského kraje). V průběhu kempu českého jazyka byly využity i nové metody výuky – zejména zážitkové pedagogiky, a to vše v souladu s mezioborovým vyučováním (prolínání českého jazyka zejména s dějepisem a zeměpisem).

Uvedená programová náplň kempu českého jazyka i způsob práce se setkaly s kladným ohlasem u všech účastníků, o čemž svědčila pozitivní hodnocení. Za všechna slova snad nejlépe hovoří věty, které napsala účastnice kempu Karolína po 1. dni: „***Měla jsem pocit, či snad strach (?), že mám být úplně někde jinde. Teď mám pocit, že sem patřím***.“

4 Použitá literatura

BĚLIČ, J.: Nástin vývoje českých nářečí. SPN, Praha 1972.
Český jazykový atlas (1992-2007).
VORÁČ, J.: Česká nářečí jihozápadní I, II. SPN, Praha1955 a 1956.
SPAL, J.: Zeměpisná jména západočeského kraje. Západočeská vlastivěda. Západočeské nakl., Plzeň 1992.
HÁLOVÁ, M.: Dějiny knihy a tisku (Teze výkladu pro exkurze). Plzeň 2011.
VIKTORA, V. Kapitoly o literární Plzni I., II. Plzeň, 1988, 1990.
VLČEK, P. a kol.: Umělecké památky Prahy. Academia, Praha 2000.
HANZOVÁ, M.: SMS – literatura. Albatros, Praha 2010.
SCHNEIDEROVÁ, E.: SMS – gramatika a diktáty. Albatros, Praha 2009.

5 Kontakt na autora

PaedDr. Eva Schneiderová
Národní institut dětí a mládeže MŠMT, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a školské zařízení pro zájmové vzdělávání, Na Poříčí 4, 115 30 Praha 1; vedoucí oddělení Talentcentrum a tajemnice Olympiády v českém jazyce a literárních soutěží Daniel a Evropa ve škole (vyhlašované MŠMT)
eva.schneiderova@nidm.cz

Přílohy:
Příloha č. 1: Materiály a texty pro žáky a pedagogy
Příloha č. 2: Ukázky tvorby účastníků kempu českého jazyka „Sborníček aneb 10 ohlédnutí“

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

ODBORNÝ SPOLEČENSKOVĚDNÍ KEMP
ZEMĚPIS

ZEMĚPIS V TERÉNU PRAKTICKY

Jiří SUDA
Jiřina VILDMANOVÁ
Ludmila NOVOTNÁ
Václav KREJČÍ

1 Úvod

Program společenskovědního kempu zaměřený na rozvoj nadaných žáků v předmětech zeměpis a dějepis jsme realizovali, na základě loňských zkušeností a ohlasů zúčastněných, jednak samostatně po předmětech a jednak ve společných výjezdech, kde se nám osvědčila spolupráce z loňského kempu. Obě skupiny měly tak možnost se podílet na práci – vyslechnout si jak informace historické, tak zeměpisné – viz integrovaná terénní výuka ve společných exkurzních dnech formou tzv. integrovaného terénního vzdělávání. Tato nová a pro děti zajímavá komplexní vzdělávací metoda, se v současné době ve školách příliš neobjevuje, jednak pro její částečnou neznalost, náročnost na čas a přípravu a nutnou efektivní spolupráci učitelů jednotlivých předmětů. První popularizace a zkušenosti této metody byly publikovány E. Hofmanem (1999 a 2003). V současnosti zatím neexistuje jednoznačná a ucelená metodika tohoto typu vzdělávání, resp. jeho jednotné používání a porozumění mu. Integrovaná terénní výuka se realizuje v reálné krajině při konkrétních činnostech a reakcích žáků na vnímané skutečnosti a podněty. Umožňuje individuální přístup, volbu vhodného tempa, názornost a především možnost bezprostředně reagovat na dotazy a podněty od žáků.

Integrované terénní vyučování zprostředkovává vědomosti takovým způsobem, že oslovuje všechny smysly žáka. Takto pojaté komplexní učení, kde je využívána logika, vjemy, pocity a informace umožňuje intenzivní působení na žáka a komplexní přístup při zprostředkovávání vyučovaného tématu. Po loňských zkušenostech, kdy se tento přístup osvědčil a byl kladně hodnocen, rozhodli jsme se také letos v tomto přístupu pokračovat. Po zohledněných připomínkách byl kladen větší důraz na osobní volno, včasnější návraty a samostatnou práci ve skupinách. Novinkou letošního kempu bylo vedení a zápisy každodenní činnosti.

Každý frekventant zpracovával do svého bloku denní itinerář, poznámkový aparát a časový rozvrh. Při exkurzích a návštěvách muzeí byli vedeni k tomu, jak si pořizovat poznámky, komentáře k fotografiím a záznamy koho co oslovilo. Na závěr byly nejlépe vedené poznámky odměněny.

2 Podrobný program kempu zeměpisu s přehledem výukových témat a zadaných úkolů

2.1 Pondělí 22. 8. 2011 – Plzeň (Doubravka, soutok Úslavy a Berounky, kostel sv. Jiří), geocaching

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Přivítání účastníků kempu zeměpisu, seznámení se a vzájemné představení s talentovanými žáky a zúčastněnými pedagogy. Krátké seznámení účastníků s obsahovou náplní kempu, představení lektorů, kteří budou provázet žáky a učitele zeměpisu v průběhu celého kempu. Úvodní krátká pracovní dílna pro učitele a žáky zaměřená na zkušenosti z organizace Zeměpisné olympiády, obtížnosti jednotlivých typů otázek, vhodnosti vybraných okruhů, výměna zkušeností a připomínek.

Základy geocachingu – úvod to teorie (více viz Příloha č. 3)

Geocaching je turistická, navigační a trochu i internetová hra. Všechno najednou. Spočívá v tom, že někdo na neznámé místo ukryje schránku, které se v angličtině říká cache – „keš“. Na internetu zveřejní její souřadnice a různé doplňující informace. Ostatní potom tuto schránku pomocí navigačních přístrojů hledají. Při nalezení se zapíšou do sešitku ve schránce, případně si vyberou něco z obsahu a výměnou do keše vloží něco svého. Po návratu svůj nález anebo i neúspěch svěří speciální internetové schránce.

Na začátku geocachingu bylo rozhodnutí vlády Spojených států amerických vypnout chybu uměle zaváděnou do systému GPS. Do té doby to pro civilní použití byla jen drahá hračka s přesností kolem padesáti metrů. V noci z 1. na 2. května 2000 se přesnost GPS rázem zvýšila na metry.

V internetových diskuzích se hned začalo řešit, jak této přesnosti využít. Jistý Dave Ulmer následující den umístil do lesa v Oregonu schránku a zveřejnil její souřadnice. Kdo ji našel, mohl si z ní něco vzít a zanechat něco svého – knihy, CD, software. Během několika dnů se v USA objevily další podobné schránky a do měsíce byl na internetu web, kam se daly psát dojmy a zážitky z hledání. Slovo geocaching bylo poprvé použito 30. května 2000. Skládá se z předpony geo, označující činnost související se Zemí, a slova cache – skrýš.

Po celém světě více než milion schránek v několika stovkách zemí. V České republice jich je momentálně přes dvacet pět tisíc.

Terénní vycházka, hledání „kešek“ a první seznámení se s integrovanou terénní výukou - výuky v terénu:
- úprava říčního koryta, příčný profil nivou řeky
- vznik meandru, jeho vývoj, zaškrcení
- cyklistické stezky jako rekreační fenomén příměstského cestovního ruchu a sportovních aktivit
- hnízdiště vodních ptáků
- návštěva a prohlídka významné historické památky, lokalizace staré zemské stezky, niva řeky, povodně, stoletá voda
- soutok řek, problematika názvů toků po jejich soutoku
- odběr půdních vzorků

1) odkrytí půdního profilu
2) orientační určení půdních horizontů
3) odběr vzorku pro laboratorní cvičení
4) popis fyzikálních vlastností odebrané půdy (vlhkost, barva, lepivost, obsah rostlinných částí)
5) práce s pedologickou mapou – ukázka pedologické mapy Plzně, orientační určení půdního regionu

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

- práce s mapovými díly různých měřítek – zákres stanoviště odčítáním z mapy, mapové značky, vrstevnice, orientace pomocí buzoly, určování a měření azimutů, azimutový náčrt pochodu - pracovní okruhy a metody: GPS.

Výklad, řízený rozhovor, kladení problémových návodních otázek a nástin řešených problémů, vazba mezi historickými a geografickými informacemi, vyvozování souvislostí, vývoj města z pohledu zástavby a komunikačního propojení, odborný výklad průběžně korigován na základě nových informací případně dotazů, diskuze, nákresy, práce ve dvojicích, skupině, individuálně.

Zpracovávaná témata:
- *geochaching*
- *stará historická Plzeň, zemské stezky, rozvoj města*
- *přírodní podmínky pro život dříve a nyní, řeka a její lokalizační vliv*
- p*ráce s mapami různých měřítek*

Řešené problémy:
- jak se žilo dříve a asi v jakých podmínkách
- dnešní a dřívější vzhled krajiny
- vývoj krajiny v čase
- současné využití krajiny - rekreace
- mapové podklady – plán města, mapy měřítek 1 : 5 000, 1 : 10 000, 1 : 25 000, 1 : 50 000, 1 : 100 000
- určování světových stran, azimutu
- geochaching

2.2 Úterý 23. 8. 2011 – Plzeň sever (Kaznějovský kaolinový důl) rozbory odebraných půdních vzorků

Zeměpisná exkurze do závodu s tradiční výrobou.

Po dopoledním testovacím bloku následuje přejezd do Kaznějova, kde účastníci absolvují velmi podrobnou a inspirující prohlídku závodu společnosti Lasselsberger. Exkurze začíná krátkou informací o bezpečnosti a hned odcházíme do lomu. Impozantní povrchový etážový lom názorně ukazuje jednotlivé uložené vrstvy kaolínových sedimentů, jejich těžbu pomocí bagrů a následný převoz vytěženého kaolinu nákladními auty do úpravny. Za velkého hluku účastníci vidí, jak se vytěžená suroviny postupně zbavuje kamenů a dalších příměsí, jak se prvotně čistí za pomoci plavení a velkých sedimentačních nádrží. Její následná úprava na požadované vlastnosti a kvalitativní požadavky odběratelů ve zdlouhavá a složitá. Vidíme velice jemná síta, elektromagnetické odlučovače, sušičky a neuvěřitelné množství trub a trubek nejrůznějšího profilu. Kaolin je v současné době vyhledávanou surovinou, která má uplatnění především v elektrotechnickém průmyslu (optická vlákna), papírenství (plnidlo), výroba porcelánu a zdravotní keramiky. Na závěr dostáváme od mistra těžby několik vzorků zkamenělého dřeva.

Odpolední blok je věnován práci v laboratoři, kde žáci pod dohledem lektorů provádějí jednoduché rozbory odebraných půdních vzorků, které si vlastnoručně odebrali při pondělní terénní vycházce.

Zkoumání půdy (rozbor půdních vzorků). Práce v tříčlenných skupinách.
1) popis vysušeného vzorku půdy
2) mechanické vlastnosti vzorku
3) chemické rozbory

Praktická činnost v laboratoři:
1) určení kyselosti či zásaditosti půdního vzorku
2) reakce půdy – pH

- v baňce protřepeme asi 20 mg půdního vzorku s 50 cm³ destilované vody, necháme usadit, odfiltrujeme, indikátorovým papírkem určíme pH půdního výluhu

3) obsah vápence v půdě
- na hodinovém sklíčku, kde je půdní vzorek, pipetou nakapeme několik ml zředěné HCl, pozoruje případné šumění

4) obsah vápníku v půdě - v baňce protřepeme asi 20 mg půdního vzorku s 50 cm³ destilované vody, necháme usadit, magnéziovou tyčinkou (omočíme) zjistíme v plamenu přítomnost sodíku (barva cihlově červená)

5) obsah železa v půdě
- v baňce protřepeme asi 20 mg půdního vzorku s 50 cm³ destilované vody, necháme usadit, přefiltrujeme, asi 10 cm³ filtrátu přelijeme do zkumavky, okyselíme 1 cm³ zředěné HCl a přidáme 1 cm³ roztoku červené krevní soli (výluh při přítomnosti železa se zbarví tmavomodře)

6) obsah sodíku v půdě
- v baňce protřepeme asi 20 mg půdního vzorku s 50 cm³ destilované vody, necháme usadit, magnéziovou tyčinkou (omočíme) zjistíme v plamenu přítomnost sodíku (žlutá barva)

Zpracovávaná témata:
 vznik kaolinu jako druhotně uložené suroviny, historie těžby, zpracování kaolinu dříve a nyní
 geografe závodu – odběratelsko-dodavatelské vztahy, rekultivace vytěžených ploch a jejich návrat do lesního hospodářství
 půda jako významný prostředek pro obživu, vlastnosti půd, využití
 rozbory půdních vzorků

Řešené problémy:
 georeliéf – limitující faktor pro rozvoj těžby
 rozvoj průmyslu a zemědělství v Plzeňské kotlině
 současné možnosti a perspektivy kaolinového dolu
 odpolední rozbory půdních vzorků

2.3 Středa 24. 8. 2011 – Plzeň, Doubrava, Sokolov, Loket, Krásno

Terénní integrovaná výuka do oblasti těžby hnědého uhlí s návštěvou zachovalé památky lidové architektury – skanzenu Doubrava. Vesnická památková rezervace představuje výjimečnou

část lidové architektury v západních Čechách. Jedná se o několik desítek zachovalých hrázděných vesnických staveb, kde je možné seznámit žáky s životem na vesnické usedlosti. Kromě zachovalých a krásně opravených a udržovaných staveb je muzeum doplněno prakticky o celou škálu nástrojů a nářadí, které se používaly v zemědělství minulých let.

Po krátkém přejezdu do Sokolova jsme zastavili na vyhlídce, kde byl výhled na povrchový lom. Zde žáci měli možnost představy, jak velké množství materiálu se musí přemístit, aby bylo dosaženo uhelné sloje a následné těžby. Výklad byl směrován ke vzniku hnědého uhlí, sopečné činnosti, která způsobila, že v uhlí je obsažena síra, energetickému potenciálu severozápadních Čech. Historie těžby hnědého uhlí, technika těžby, vliv hnědého uhlí na rozvoj průmyslu v Podkrušnohoří. Při přejezdu byly dobře patrné rekultivace již vytěžených povrchových dolů.

Další zastávkou byl Sokolov, kde jsme navštívili městské muzeum, které je věnováno podkrušnohorskému regionu. Ukázky přírodnin (horniny, rudy, chránění živočichové) vhodně doplnily celkový rámec projížděné a studované oblasti. Velkou pozornost sklidila expozice historie hornictví na Sokolovsku. Seznámili se s historií těžby cínu ve Slavkovském lese a technickými památkami na období rozkvětu těžby (Dlouhá stoka, klauzy).

Po krátké procházce přes historické náměstí jsme pokračovali do Lokte. Zachovalé historické jádro města nás dovedlo na náměstí do podhradí. Zde si žáci zopakovali stavební přístupy při rozvoji města, porovnávali se Stříbrem. Návštěva Loketského hradu byla poutavá, přesto největším zážitkem byla návštěva bývalých cel pro obžalované, kde je nyní instalovaná expozice tortury – útrpného práva.

Poslední zastávkou byl historický hornický skanzen v Krásně. V tomto muzeu se podařilo shromáždit a zachránit celou řadu původních hornických staveb – těžní věž, transformátorovna, šachta a štola. Muzeum se může pochlubit velkou sbírkou dopravních prostředků, ručních nástrojů pro dolování a řadou důlních map a sbírek. Část expozice je věnována J. Agrikolovi, jeho životu a dílu – Dvanáct knih o hornictví.

Zpracovávaná témata:
- *hnědé uhlí, jak vznikalo, kde a za jakých podmínek*
- *zvláštnosti povrchové těžby na Sokolovsku*
- *význam ložiska pro rozvoj průmyslu a energetiky v České republice*
- *vybavenost města*
- *historie Lokte*
- *lidová architektura*
- *těžba cínu ve Slavkovském lese*

Řešené problémy:
- význam uhlí a dalších nerostných surovin v minulosti a dnes
- jak zhodnotit vybavenost města
- význam cínu v minulých stoletích

2.4 Čtvrtek 25. 8. 2011 – Plzeň, Stříbro, Tachov, Světce

Integrovaná terénní výuka do oblasti Tachovska. První zastávkou byla prohlídka středového horního města Stříbra. Po příjezdu na náměstí následuje krátká prohlídka renesanční radnice, několik fotek náměstí s barokním morovým sloupem a odcházíme směrem do údolí Mže, kde máme domluvenou návštěvu Prokopské dědičné štoly nedávno otevřené v areálu hornického muzea. Každý dostává hornickou přilbu a vcházíme do štoly. Prohlídka zabere skoro dvě hodiny a ujdeme při ní asi tři čtvrtě kilometru. Seznámíme se s principem odvádění důlních vod, navštívíme kavernu, kde bylo umístěno vodní kolo, které při této činnosti poháněl důlní čerpadla. Štola se několikrát větví, takže se dostáváme také do míst, které byly vytěženy (na základě zachovalých historických důlních map někdy před více než půl stoletím). Zde je názorně vysvětlen postup při zakládání suchých vyzdívek, dopravy vytěžené rudy na povrch, a také postupy těžby před používáním střelného prachu (tzv. sázení ohně). Po zodpovězení množství dotazů si téměř všichni účastníci kupují suvenýr (malý kousek galenitu) v hornické prodejně. Stříbro sehrálo významnou roli v počátcích rozvoje těžby drahých kovů (stříbra) a olova (galenitu) v západních Čechách. Podle písemných záznamů se jedná o nejstarší rudní revír.

Po obědě navštěvujeme moderní závod Novasport, spol. s r.o. (Leki), který se specializuje na výrobu lyžařských a chodeckých holí. Také zde nás čeká úvodní překvapení. Po vyčerpávající úvodní přednášce o založení podniku, jeho výrobním zaměření a perspektivách jsme vyzváni, abychom si obdrženými špunty chránili sluch. Odcházíme do neuvěřitelně hlučného provozu, kde řada lisů tvaruje z polotovarů nové hůlky. Zde skutečně není slyšet vlastního slova. Následující provozy jsou již mnohem klidnější. Vidíme, jak se hůlky barví, opatřují nápisy a následně montují rukojeti a bodce. Náš průvodce zodpovídá velmi fundovaně všechny dotazy. Mnozí z nás litují „zmetků“, které nejsou na první pohled odlišitelné od kvality a které se musejí zničit. Jeden z nejmodernějších tachovských podniků má vynikající ekonomické výsledky a je jedním z mála, kteří ani v době krize nemuseli propouštět. Další zastávkou je jízdárna ve Světcích.

Několik kilometrů za Tachovem je v lesích skryt architektonický poklad. Druhá největší zastřešená jízdárna v Evropě (po Vídni). Počátkem devatenáctého století zde byla vybudována víceúčelová jízdárna. Kromě vlastní jízdárny zde byly hostinské pokoje, jídelny a kavárna, v suterénu potom vedle stájí také kovárna a sedlárna. Stavba sloužila svému původnímu účelu do konce druhé světové války. Po znárodnění byla vším možným, až počátkem devadesátých let byla ruinou před zbořením. Díky nákladné rekonstrukci se tento architektonický skvost podařilo zachránit před likvidací. Nyní probíhají vnitřní úpravy a restaurování maleb.

Zpracovávaná témata:
- *těžba nerostných surovin, ochrana přírody a krajiny, náprava škod*
- *nerostné suroviny, zrudnění, dolování v minulosti, stříbrský revír, význam olova v minulosti*
- *založení nového výrobního závodu, využití moderních technologií*
- *zachovalé historické stavby, významný činitel cestovního ruchu*

Řešené problémy:
- založení města Stříbra, rozvoj města, těžby nerostných surovin, současnost
- založení výrobny na zelené louce, nové výrobní technologie, pracovní příležitosti
- střety zájmů, kulturní dědictví

2.5 Pátek 26. 8. 2011 – Plzeň, Lužany, Klatovy

Komplexní historicko geografická exkurze na jižní Plzeňsko. Zeměpisně byla cesta do Lužan věnována stručnému přehledu zemědělské výroby, pěstovaným plodinám a šlechtitelské stanici v Lužanech. Hlavním cílem byla prohlídka lužanského zámku, kde se účastníci seznámili s životem a dílem největšího mecenáše devatenáctého století J. Hlávky.

V prohlídce nejvíce zaujalo zařízení (mobiliář) zámku. Zachovalé původní zařízení krásně dokresluje představu o životě v devatenáctém století. V přízemí zámku jsou monotématické výstavy věnované např. nejdůležitějším Hlávkovým stavbám, stavební rekvizity, plány a nákresy. Pozoruhodná je část věnovaná společenským stykům s kulturní a politickou reprezentací tehdejší doby. Vše opět dokreslují zachované dopisy, knihy či peněžní deníky.

V Klatovech prošli žáci krátkou instruktáží o půdorysu středověkých měst, zakládaných králem, funkci fortifikačního systému a tradicím trhů. Žáci a pedagogové navštívili barokní lékárnu, katakomby a zachovalou část městského opevnění. U muzea je upoutala výstava klatovských karafiátů. O jejich původu a historii byl projeven velký zájem.

Klatovy jako centrum turistického ruchu, východisko do oblasti Pošumaví, charakteristické zvláštnosti městské zástavby (předsazení křižovatek ulic).

Zpracovávaná témata:
- *zemědělství a jeho význam pro obživu*
- *Lužany – zámek, Hlávkova nadace, podpora vědy a umění*
- *Úhlava – životně důležitá řeka pro Plzeň, čistota vody, znečišťovatelé*
- *turistický ruch – významná oblast hospodářství, podmínky a specifika*

Řešené problémy:
- význam zemědělství pro společnost v minulosti a dnes
- tradice ano či ne
- nadační fond
- význam osobnosti J. Hlávky
- voda – nenahraditelná surovina
- znečišťování vody
- výměna kontaktů s pedagogy s možností vzájemné inspirace

3 Závěr

Zvolená výuková metoda, integrovaná terénní výuka, vzhledem ke svému osvědčení v loňském roce, kdy se setkala se příznivým ohlasem jak u žáků, tak pedagogů (viz hodnocení účastníků ve výstupních dotaznících), byla použita i letos. Do programu byly zakomponovány loňské požadavky účastníků na dřívější podvečerní návraty a delší osobní volno. Oproti loňskému roku ubylo přednášek a byly posíleny aktivní žákovské metody – praktické, dovednostní a tvůrčí.

Kemp byl v letošním roce hodnocen jako účelný a přínosný. Jako velmi pozitivní hodnotíme spojení obou cílových skupin, tedy společný program nadaných žáků a pedagogů,

protože právě v těchto situacích má učitel možnost pozorovat talentovaného žáka, motivovat a vycházet si vstříc. Stát se pro žáka tím, kdo bude jeho nadání a zájem dále prohlubovat.

4 Použitá literatura

HOFMAN, E. a kol.: Jedovnice a okolí (Modelová oblast pro terénní vyučování). 1. vyd. Brno, Akademické nakladatelství, 1999. 129 s. ISBN 80-7204-109-6.
HOFMAN, E. a kol.: Integrované terénní vyučování. 1. vyd. Brno, Paido, 2003. 137 s. ISBN 80-7315-054-9.
ZAHRADNICKÝ, J., MACKOVČIN, P. a kol.: Plzeňsko a Karlovarsko (Chráněná území ČR XI.). 1. vyd. Praha, AOPK, 2004. 585 s. ISBN 80-86064-68-9.
DUDÁK, V. a kol.: Plzeňsko. 1. vyd. Praha, Baset, 2008. 879 s. ISBN 978-80-7340-100-9.

5 Kontakt na autora

PaedDr. Jiří Suda
ZČU v Plzni, FPE
Katedra geografie
E-mail: jirisuda@kge.zcu.cz

Přílohy:

Příloha č. 3: Základy geocachingu

ODBORNÝ SPOLEČENSKOVĚDNÍ KEMP
DĚJEPIS

HELENA VÝCHODSKÁ

1 Úvod

Dějepisný kemp 2011 navazoval svým pojetím, obsahem i hlavním cílem na program, který jsme absolvovali v předcházejícím roce. Stěžejním se staly celodenní exkurze, které měly představit a přesvědčivě prezentovat význam a mnohostranná specifika Plzně a Plzeňského kraje. Navštívili jsme s dětmi i s pedagogy řadu významných, zajímavých a v neposlední řadě také atraktivních kulturně historických a technických památek, které jsme vybírali mimo jiné i s ohledem na vhodné propojení školního předmětu dějepis s dalšími okruhy vzdělávání na základních a středních školách. Letošní kemp tak spojil historické, geografické, literární a také jazykové (z hlediska cizích jazyků) pojetí.

První dva dny byly věnovány Plzni jako takové, a to především na základě přání účastníků Dějepisného kempu 2010. Historické a také environmentální pojetí života města a jeho obyvatel skvěle vyplnila pondělní exkurze podél hlavních plzeňských řek, jejichž toky „daly“ ve středověku tomuto městu život. Žáci a pedagogové, kteří přijeli na letošní kemp z celého Plzeňského kraje, by měli jistě poznat krajské město, v němž v budoucnu mohou studovat či pracovat, a proto jsme na druhý den naplánovali odbornou vycházku po nejvýznamnějších architektonických a kulturních objektech města. V následujících třech dnech jsme volili vybrané regiony kraje (Sokolovsko, Tachovsko, Klatovsko), kde bylo naším cílem představit dětem hlavní kulturní a historická specifika. Těžba hnědého uhlí v okolí Sokolova a důlní historická tradice, zajímavé souvislosti středověké kolonizace Tachovska a zvláštnosti této oblasti přímo sousedící se Svatou říší římskou národa německého, stejně jako „galerie“ architektonických stylů, představované v objektech na Klatovsku i ve městě samotném, to jsou zajisté krajové zvláštnosti na jedné straně, avšak na straně druhé důležitá prostředí v historii celé země.

V letošním roce se rozhodně podařilo prostřednictvím místní regionální historie, kterou jsme dětem v exkurzích představili, prezentovat význam Plzeňského kraje pro historický i současný život v našem státě. Podle výsledků dětských didaktických prací a také aktuálních reakcí jsme se přesvědčili, že dějepisný kemp pomohl konkretizovat, zajímavým a neformálním způsobem naplnit novým obsahem národní dějiny v takové míře, která vhodně rozšiřuje pojetí dějepisu na základních a středních školách.

2 Podrobný program kempu dějepisu s přehledem výukových témat a zadaných úkolů

2.1 Pondělí 22. 8. 2011 – Plzeň, město na soutoku řek

První den dějepisného kempu byl věnován historickému tématu se zajímavým environmentálním přesahem. Dějiny pravěkého osidlování, středověkého života i novověké

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

industrializace města Plzeň jsou nerozlučně spjaty s říčními toky, na nichž město leží. Zajímavé souvislosti ve využívání plzeňských řek, v regulaci jejich toků, v názvosloví nebo třeba v historii jejich přemosťování tvořily program prvního dne.

Obcízna, Na soutoku, U Sokolovny, U Jána, Na rychtářce, Denisovo nábřeží, Mlýnská strouha, Mrakodrap či Plzeňské Benátky, to jsou místa, která lemují dvě řeky, o nichž se dá říci, že určují historii i současnost města nejvíce, totiž Mži a Radbuzu. Ať už jsou tato místa známa z historických průvodců, nebo jen „přežívají" v jazyce Plzeňanů, vybrali jsme je jako oporu zajímavé trasy, která rekapitulovala historii města a každodenního života místních lidí.

Obcízna, dnes trochu zapomenutá vycházková zóna plzeňských měšťanů 19. století i meziválečného období, nám dala možnost probrat aktuální situaci plzeňského sportu, neboť cesta nás vedla okolo fotbalového stadionu. O kus dál nás netradiční pohled přes pomalý tok Mže směrem k moderní čtvrti Lochotín vrátil zpět v historii o necelé tisíciletí. Právě tato část Plzně byla totiž tím místem, které v roce 1295 zaujalo královského lokátora Jindřicha a přesvědčilo jej, že právě zde je nanejvýš vhodné založit tzv. Novou Plzeň. Také nedaleký soutok Mže s Radbuzou a vlastně začátek zcela „nové řeky" Berounky byl námětem mnoha otázek z oblasti historie i geografie.

Cesta pokračovala kolem rozsáhlého areálu pivovaru Prazdroj. Středověká řemesla, městská privilegia, receptury právovárečníků – to byla témata, která se dala při této příležitosti výborně připomenout. Trasa vedla kolem Sokolovny k mostu U Jána, který byl prvním z řady dalších mostů, které jsme ten den poznali a srovnávali z hlediska jejich historie, konstrukce, materiálu i důležitosti pro život v Plzni. Řeky jsou po většinu plzeňské historie blahodárnými zdroji vody pro celé město, místem odpočinku i doplňkovou dopravní trasou, avšak představují i smrtelné nebezpečí v dobách extrémních povodní. Právě o historických i novodobých povodních jsme hovořili v souvislosti s mostem nedaleko křižovatky U Jána i v souvislostech dalších. Na účastníky kempu zapůsobila řada dobových fotografií z povodní počátku tohoto století let i z předválečného období.

Další místa, která jsou dnes spojena s obchvatem středu historické Plzně (Rychtářka, Parkán…) nás zavedla na nábřeží řeky, která protéká samým středem města, k Radbuze. Tuto část krajského města Plzně žáci poznali především z hlediska její moderní architektury. Dominovaly stavby z 19. a počátku 20, století, jako např. reprezentační budova Měšťanského pivovaru architekta Hanuše Zápala, další zajímavé domy tohoto nejvýznamnějšího západočeského architekta – trojice činžovních domů známá jako Mrakodrap a Korandův sbor - a také další honosné stavby této části Plzně. Pravděpodobně největší ohlas vzbudila historie budovy Západočeského muzea a také plánovaná budoucnost bývalého Domu kultury.

Cesta proti proudu Radbuzy nás pak vedla pod Železniční most, kde byla výborná příležitost promluvit si o historii železniční dopravy v Rakousko-Uhersku i v dobách pozdějších. Logickým vyvrcholením pondělní exkurze byl kostelík U Ježíška v sousedství Mikulášského hřbitova. Oba objekty mají zdánlivě charakter odlišný od dosavadní moderní a industriální architektury, ale i stavby sakrálního zaměření patří do architektonického vývoje Plzně posledních dvou století.

Závěr velmi pestrého dne byl věnován vhodným didaktickým aktivitám. Účastníci dostali k dispozici moderní mapu i historické vyobrazení Plzně s původními toky řek. Shrnutí celého tématu proběhlo formou didaktické testové hry (Příloha č. 4).

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

2.2 Úterý 23. 8. 2011 – Plzeň, město historické

Historické počátky Plzně, středověký život jeho obyvatel, role města v problematických dobách husitství a třicetileté války, stejně jako kritická období 20. století, to bylo téma, které jsme zvolili pro druhý den historického kempu. Na programu byl historický přehled a řada významných i „drobných" architektonických památek a zajímavostí, nutně zazněly i příběhy o osudech zajímavých osobností plzeňských dějin. Program byl koncipován především na základě zkušeností a doporučení z loňského ročníku a na základě přání účastníků.

Ideálním prostředím pro zpřehlednění nejdůležitějších událostí z osmisetletých dějin města je samozřejmě ústřední náměstí. Náměstí Republiky je v pravém slova smyslu galerií uměleckých stylů, také sbírkou zajímavých příběhů a osudů plzeňských osobností. Žáci poznávali a charakterizovali umělecké slohy, vyjadřovaly vlastní estetické názory a nakonec hodnotily nejnovější objekty plzeňského náměstí, tedy moderní kašny na místech původních, historických (mimochodem dětské „oči viděly" tyto velmi invenční a symbolické stavby jednoznačně pozitivně).

Za další zajímavá místa tohoto dne jsme zvolili Pivovarské muzeum s prohlídkou unikátního plzeňského podzemí také plzeňskou synagogu. Třetí největší synagoga na světě nám dala možnost shrnout spoustu zajímavých informací o judaismu a také o životě i historické „každodennosti" židovských obyvatel nejen ve městě Plzni. Hlavní sakrální objekty v centru města jsme doplnili o prohlídku kostela Nanebevzetí Panny Marie a pravoslavného kostela sv. Anny. Řadu klíčových událostí českých dějin si žáci mohli připomenout prostřednictvím sgrafit Mikoláše Alše na fasádách měšťanských domů.

Vynikající syntézu plzeňských dějin poskytla nakonec monumentální freska Teatrum Mundi na činžovním domě v Křižíkových sadech. Zde také účastníci mohli dokázat svoji celodenní pozornost v didaktickém testu (Příloha č. 5).

2.3 Středa 24. 8. 2011 – Sokolovsko, kraj historické architektury i moderního průmyslu

Pro třetí den dějepisného kempu jsme vybrali tématiku spjatou se severozápadními Čechami, řemeslnou a později průmyslovou výrobou tohoto kraje – s těžbou. Program dobře naplňoval mezipředmětové souvislosti historie a geografie, proto byl využit oběma skupinami.

První zastávkou byl skanzen lidové architektury v Doubravě. Hrázděné selské usedlosti, hospodářská stavení a velmi přesvědčivá prohlídka v jednom nejzachovalejším místním statku byly pro žáky a studenty velmi atraktivní. Skanzen Doubrava představuje typickou ukázku chebské lidové architektury, tzv. chebských statků, které patří mezi nejkrásnější hrázděné stavby nejen v České republice, ale v celé Evropě. Vznikaly od poloviny 17. století v Dolním Bavorsku a postupně se rozšířily na Chebsko. Právě ve vsi Doubrava se zachoval nejucelenější soubor těchto staveb (statek č. p. 9 zvaný Rustlerův). Je to čtyřstranný uzavřený roubený dům s hrázděným polopatrem z roku 1751, dnes upravený na soukromé muzeum, kde jsou k vidění také chlévy, stodoly a kolny se specificky řešenými

sloupy a krovy. Expozice zemědělského nářadí, náčiní a nábytku vrátila účastníky o 250 let zpátky.

Ústředním bodem programu byl středověký hrad Loket. Výstavný loketský hrad byl od počátku 12. století častým místem pobytu českých panovníků a jejich rodin i místem významných diplomatických jednání. Ve 13. století byl hrad spojen s osudy krále Václava I. I jeho odbojného syna Přemysla Otakara II. Období Přemyslovy vlády se významně odrazilo zejména ve velké přestavbě hradu, kdy původní fortifikace byla nahrazena mohutnými hradebními zdmi a půlválcovými věžemi. Významné postavení Lokte potvrzoval svou přítomností také Jan Lucemburský a Eliška Přemyslovna, která v dobách rozbrojů využila hradu k úkrytu pro sebe i své děti. Před polovinou 14. století se zde několikrát zdržel Karel IV. a kromě vyřizování státních záležitostí lovil pod hradem v rozsáhlé královské oboře sahající od Drahovic při ústí říčky Teplé až k ústí Slavkovského potoka. V pozdějších dobách se Loket často uplatnil jako důležitá státní pevnost. Po roce 1420 přestál několikeré husitské obléhání, ale nakonec podlehl požáru v roce 1473. Následná přestavba, kterou zajistili noví majitelé – Šlikové – změnila gotický hrad na renesanční rezidenci a rodové sídlo správců celého kraje. Další drama zažil hrad a město v podhradí za třicetileté války. Loketští stáli na straně stavovského povstání, hrad byl proto roce1621 dobyt bavorským generálem Tillym. Prohry a vítězství ve válce přivedly do města Sasy a nakonec i samotného Albrechta z Valdštejna. Osud hradu se však v jistém smyslu naplnil až roku 1725, kdy po rozsáhlém požáru zůstaly zachovány jen obvodové zdi. O novém využití hradních budov se začalo jednat na konci 18. století a nedlouho poté se Loket stal městským vězením, přičemž jako věznice sloužil hrad až do roku 1949. V roce 1950 byl Loket prohlášen městskou památkovou rezervací. Vyvrcholením celé prohlídky byla bezesporu expozice středověkého vězeňství a útrpného práva ve zdech loketského paláce.

Z Lokte vedla cesta do střediska celého kraje, do Sokolova. Město, které do roku 1948 neslo oficiální název Falknov nad Ohří, je známo od 13. století. Pověst o rytíři z období křížových výprav a o místních pánech, kteří jezdili po okolí na lov se sokoly, dala pravděpodobně městu jméno. Hlavním cílem byl zámek s expozicí historie dolování hnědého uhlí, které zde má dávnou tradici. Zámek uprostřed města, který byl nejprve vodní tvrzí, přestavěli v 15. století Šlikové na hrad se čtyřmi věžemi, ale ten byl po bitvě na Bílé hoře zničen Švédy. Tehdejší majitel Jan Hartvik Nostic se rozhodl pro zásadní přestavbu, a tak vznikl barokní zámek, který svou konečnou klasicistní podobu dostal v 19. století, kdy jej nechal rekonstruovat hrabě Bedřich Nostic. V zámku sídlí od roku 2003 Krajské muzeum Sokolov specializované na hornictví a návazné výroby. Dolování hnědého uhlí v novodobé historii Sokolova začíná v 18. století. Středověk v těchto místech odhalil pyrity a břidlice při výchozech slojí, v nedalekém Starém Sedle z nich byl v tzv. minerálních závodech již od čtyřicátých let.

16. století vyráběn kamenec, skalice a kyselina sírová. Od poloviny 18. století se ale dostávaly do popředí zájmu palivové vlastnosti uhlí a lze hovořit i o počátcích soustavnějšího hnědouhelného dolování, které velmi přesvědčivě prezentuje právě místní expozice. Kromě slávy hornického Sokolovska byla při exkurzi městem pro účastníky kempu zajímavá také pověstná socha sokolníka na městské kašně, jejíž kamenická výzdoba připomíná mimo jiné i chmelařskou tradici místního kraje (jen v bezprostřední blízkosti města byly v 19. století chmelnice na rozloze větší než 100 hektarů). Žáci se zorientovali také v hlavních

architektonických dominantách města, kterými jsou barokní kostel sv. Jakuba Většího a kapucínský klášter s kostelem sv. Antonína Paduánského.

Problematika hornictví a dolování byla námětem i poslední zastávky tohoto dne. Hornické muzeum v Krásně je situováno na místě historického cínového dolu a jeho expozice představuje muzeum v přírodě na ploše několika hektarů. V areálu je zachována budova úpravny, dílny, těžní věž a těžní budova, strojovna a také jedna z nejstarších trafostanic na našem území. Největší pozornost žáků i učitelů vzbudil jeden z hlavních exponátů - těžní parní stroj z dolu Marie z roku 1897 a také nejnovější výstava, která prezentuje modely a repliky strojů, zařízení a technologií historického dolování v 16. století.

2.4 Čtvrtek 25. 8. 2011 – Architektonické perly Tachovska

Regionální dějiny Tachovska jsme se rozhodli využít pro prezentaci objektů výjimečných z hlediska architektury a stavební techniky v historii. Účastníkům kempu jsme vybrali umělecké a technické památky, které měly dokumentovat především unikátní lokality tohoto kraje, který do dějin českého státu přece jen nijak často a nijak zásadně nezasáhl. Na druhé straně je „cesta“ z Plzně do Stříbra a dále do Tachova lemována skutečnými archeologickými perlami, které svou uměleckou s mnohdy i technickou hodnotou dalece přesahují význam západních Čech. Je to především klášter v Kladrubech, samotné horní město Stříbro, skvěle rekonstruovaná fortifikace v Tachově a výjimečná jízdárna ve Světcích.

Benediktýnský klášter Kladruby jsme využili mnohostranně. Tématickou dominantou pro nás byl klášterní kostel, přestavěný Janem Blažejem Santinim ve stylu barokní gotiky. Na jeho výzdobě i stavbě okolních budov se dále podíleli i umělci jako Matyáš Bernard Braun (bratři Asamové z jeho okruhu) a Kilián Ignác Dienzenhofer. Prvním tématem se pro nás stali právě osobnosti spojené s osudy kláštera, na prvním místě génius barokní architektury Jan Blažej Santini. Jeho dílo, které je dnes středem stále se zvětšujícího zájmu, čítá minimálně 82 objektů na území současné ČR. Veškeré jeho stavby takřka beze zbytku upoutávají pozoruhodným charakterem vnějších tvarů i zvláštnostmi ve využití vnitřních prostorů pro světelné vyjádření a akustiku, odvážným technickým řešením a originalitou. Santini je autorem klášterních komplexů, chrámů, kostelů, velkých i malých palácových staveb. Žáci se zajímali především o kuriozity z jeho života, cesty po Evropě, život v Praze, studium matematiky, geometrie, numerologie, kabaly a všechno to, co provází jeho teoretické návrhy i prakticky provedená díla. Informace o životě a díle tohoto architekta si děti později mohly připomenout v didaktické hře (Příloha č. 6). Dalším tématem se pro nás stal příběh Jana Nepomuckého (Johánka z Pomuku), pro nějž se Kladruby staly nešťastnou shodou okolností jedním z důvodů pro tragické události kolem roku 1393 a jeho smrt. Poslední část naší exkurze v Kladrubech byla věnována církevním řádům, na tomto místě konkrétně řádu sv. Benedikta, který je nejstarším existujícím řádem západního křesťanství. Benediktýnská řehole byla sepsána v 73 článcích Benediktem z Nurie na počátku 6. století a od této chvíle dodnes deklaruje mimo jiné své hlavní motto: „Ora et labora“, „Modli se a pracuj“. Do Čech mniši tohoto řádu přišli na začátku 12. století, kdy pro ně velkoryse zakládal řadu objektů, jeden z nich právě v Kladrubech, český panovník Vladislav II.

Městskou památkovou zónu ve Stříbře jsme účastníkům prezentovali především jako ukázku velmi hodnotné středověké a raně novověké městské zástavby, v níž dominuje renesanční radnice s unikátní sgrafitovou výzdobou. Pozoruhodné jsou i renesanční domovní portály vytvářející ojedinělou architektonickou skupinu. Město, které bylo založeno pravděpodobně roku 1131 knížetem Soběslavem, bylo od začátku v kronikách zmiňováno jako hornická osada. Na město bylo povýšeno roku 1263 a od té doby bylo až do doby moderní industrializace známo svou řemeslnou výrobou, která rozvíjela místní tradici dolování. Bohatství města dokládají právě i velkolepé gotické a nákladné renesanční stavby, např. kostel Všech svatých v pozdně gotickém slohu či technicky výborně zvládnutý kamenný most přes řeku Mži z roku 1555.

Tachov jsme vybrali jako další zastávku. Tuto středověkou lokalitu se skvostnými kamennými hradbami, které v délce přes 700 m patří k nejzachovalejším v republice, jsme spojili s geografickou charakteristikou celého kraje. Jako příhraniční území byl Tachov často vystavován nebezpečí útoků z říše, což dokládá jednak již zmíněná městská fortifikace, jednak místa a objekty v sousedství velkolepého kostela Nanebevzetí Panny Marie, které připomínají slavnou husitskou bitvu a vítězství nad křižáky v roce 1427 a jednak osudy města po vysídlení německého obyvatelstva po roce 1945. Prohlídka historického středu města vyvrcholila na tachovském zámku, který představuje klasicistní rezidenci z 18. století.

Vyvrcholením celého dne byla rozhodně největší česká jízdárna a druhá největší jízdárna ve střední Evropě (hned po Španělské dvorní jízdárně ve Vídni) ve Světcích, v obci, která je od centra Tachova vzdálena cca 2 km. Monumentální Windischgrätzovu jízdárnu v pseudorománském stylu z 19. století se podařilo v nedávné době zachránit z katastrofálního stavu, do něhož ji přivedl nezájem odborníků před rokem 1989. Hrubá stavba jízdárny vyrostla v letech 1858 – 1859. Rozsáhlý areál jízdárny byl tehdy velkoryse doplněn o návštěvní pokoje s kachlovými kamny, kovárnu, stáje pro 24 koní, jejichž interiér byl vyzdoben terakotovými hlavami jelenů a daňků, hlavní knížecí lóži a řadu dalších reprezentativních prostor. O provozu obrovité jízdárny ve 2. polovině 19. století a na počátku 20. století se nedochovalo mnoho informací, ale je známo, že jízdárna byla využívána i k různým kulturním programům, výstavám a posléze i politickým akcím. Budova světecké jízdárny v sobě spojuje prvky průmyslové architektury s představou nákladné aristokratické stavby. Bylo zřejmé, že na všechny účastníky historického kempu její prohlídka výrazně zapůsobila.

2.5 Pátek 26. 8. 2011 – Historie cestou z Plzně do Klatov

Pro poslední den dějepisného kempu jsme zvolili jižní Plzeňsko a jeho specifické regionální památky – zejména široce využitelný areál v Chudenicích, zámek v Lužanech a na samý závěr město, které je samo o sobě přehlídkou dějin architektury, totiž královské město Klatovy.

Cesta přes největší město okresu Plzeň-jih, město se zajímavou historickou tradicí a působivými architektonickými památkami, Přeštice, vedla dále podél monumentálního vodního hradu Švihov do Chudenic. Chloubou malé obce je barokní zámek s překvapivě rozmanitými muzeálními expozicemi. Účastníci si mohli vybrat mezi Muzeem Josefa

Dobrovského, který v Chudenicích rád pobýval, stálou výstavou historie rodu Černínů, majitelů panství a zámku, a také expozicí Jaroslava Kvapila, který se ve vsi narodil. Čas v Chudenicích jsme také rozdělili podle zájmu a zaměření na možnost prohlédnout si část národní přírodní památky, arboreta s názvem Americká zahrada, které založil původně jako školku okrasných stromů roku 1828 Eugen Černín z Chudenic či rozhlednu Bolfánek, která je dnes jediným pozůstatkem bývalého kostela z 18. století, jehož věž byla přestavěna právě na rozhlednu.

Podstatnou část posledního dne historického kempu jsme pak strávili v královském městě Klatovy. Z mnoha historicky a architektonicky cenných objektů jsme vybrali jednak stavby spojené s tradičním měšťanským životem (barokní lékárna „U Bílého jednorožce“ na klatovském náměstí, tedy svébytné muzeum dokumentující vývoj dějin lékárnictví nebo Černá věž, postavená Antoniem de Sallou v letech 1547 až 1557 za účelem vytvořit symbol bohatství města), jednak významné sakrální stavby, které tvoří dominantu města (především barokní jezuitský kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a svatého Ignáce z roku 1656 od architekta Carla Luraga, pod nímž se rozkládají klatovské katakomby s vystavenými mumiemi pohřbených jezuitů). Zajímavou aktuální a neplánovanou nabídku kulturního zážitku nám poskytlo samo město v jednom z barokních kostelů, kde právě probíhala výstava moderního alternativního sochařství regionálních umělců.

Cestou zpět do Plzně jsme nemohli bez povšimnutí minout romantický zámek Josefa Hlávky v Lužanech. Shodou okolností žáci později hodnotili civilní a moderní pojetí Hlávkovy rezidence jako jedno z nejzajímavějších míst týdenního kempu. Děti zaujaly jak osobní osudy vynikajícího architekta a mecenáše české vědy i kultury Josefa Hlávky, tak také galerie jeho přátel, kteří v Lužanech trávili volné i pracovní chvíle a v neposlední řadě nápadité a v pravém slova smyslu moderní vybavení Hlávkovy domácnosti. Návštěva Lužan byla o to hodnotnější, že zámek není určen k návštěvám pro širokou veřejnost, slouží pro setkání předních osobností českého vědeckého a kulturního života, jak si Josef Hlávka přál.

3 Závěr

Účastníci historického kempu 2011 svým zájmem, přístupem, pozorností i úspěšností v didaktických pracích opět posunuli naše očekávání pozitivním směrem. Překvapivý byl pro oborové lektory i metodické pracovníky dětský odborný zájem, soustředění, které není pro žáky vždy samozřejmostí a také výsledky jednotlivých her a úkolů, které byly připraveny jako shrnutí každého dne a odborného programu. Účastníci kempu sice již prokázali nadstandardní oborové znalosti, za něž získali v regionálních soutěžích příslušné ocenění, ale letité zkušenosti by přece jen mohly vést k názoru, že mnohdy je příprava žáků na školní a okresní kola olympiád přece jen formální záležitostí. Na mnoha místech děti překvapily spontánními reakcemi, které jsme neočekávali („skrytá“ místa v Plzni, Lužany…), přičemž tak vznikl vždy zajímavý přirozený akcent každého dne historických exkurzí. Letošní dětští účastníci kempu se dovedli stejně tak příjemně bavit, jako usilovně pracovat a přistupovat profesionálně k programu i plánovaným úkolům. Organizátoři a garanti Dějepisného kempu 2011 tak došli přesvědčení, že cíl celé dlouhodobé akce i letošní program rozhodně naplnily dětské představy, očekávání pedagogů a odborné nároky lektorů a metodiků.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

4 Použitá literatura

DOUŠA, J.: Dějiny Plzně v datech: od prvních stop osídlení až po současnost. Praha, 2004. ISBN 80-7106-723-7 .
BĚLOHLÁVEK, M.: Dějiny Plzně. 1. Od počátků do roku 1788. Plzeň, 1965.
ČEPELÁK, V.: Dějiny Plzně. 2. Od roku 1788 do roku 1918. Plzeň, 1967.
BRICHTA, V.: Dějiny Plzně. 3. Od roku 1918 do roku 1948. Plzeň, 1982.
BĚLOHLÁVEK, M.: Archiv města Plzně: Průvodce po fondech a sbírkách. Plzeň, 1987.
FABIAN, F.: Bibliografie časopisů Západočeského kraje. Plzeň, 1961.
LAŠTOVKA, V.: Boj pracujícího lidu Plzeňska proti fašistickým okupantům. Plzeň, 1959.
KUMPERA, J.: Dějiny západních Čech: Od pravěku do poloviny 18. stol. Plzeň, 2004. ISBN 80-7291-108-2.
MACHÁČEK, F.: Dvě studie k dějinám Plzně a Plzeňska. Plzeň, 1931.
ZEMAN, A.: Hospodářská a sociální skladba Plzně na počátku XVIII. století. Plzeň, 1955.
ŠLAJER, J.: Husitské revoluční hnutí a husitská tradice v Plzeňském kraji. Plzeň, 1960.
ŠLAJER, J.: Husitství v našem kraji: Západní Čechy v husitském revolučním hnutí. Plzeň, 1963.
LAŠTOVKA, V., LHOTKA, V., ZEMAN, A.: K historii plzeňských pivovarů. Plzeň, 1959.
VIKTORA, V.: Kapitoly o literární Plzni I. Plzeň, 1988.
VIKTORA, V.: Kapitoly o literární Plzni II. Plzeň, 1990.
ROUS, J.: Kniha o Plzni. Plzeň, 1945.
BĚLOHLÁVEK, M., MENTBERGER, V., ZEMAN, A.: Městský archiv v Plzni: Průvodce po archivu. Plzeň, 1954.
KOVÁŘ, J.: Plzeň - radnice. Plzeň, 1964.
BĚLOHLÁVEK, M.: Plzeň a její dějepisci. Plzeň, 1959.
ZEMAN, A.: Plzeň v první polovině XVIII. století: Poměry hospodářské a sociální. Plzeň, 1947.
KOVÁŘ, J.: Plzeňské portály. Plzeň, 1951.
MACHÁČEK, F.: Plzeňský kraj: vlastivěda západních Čech. Plzeň, 1941.
LÁBEK, L.: Potulky po Plzni staré i nové: Radnice a císařský dům. Plzeň, 1930.
MENCL, V.: Sedm kapitol z její výtvarné minulosti. Plzeň, 1961.
JANUSOVÁ, J.: Vybrané kapitoly z dějin Západočeského kraje. Plzeň, 1976.
BĚLOHLÁVEK, M.: Vzpomínky na starou Plzeň. Plzeň, 2000. ISBN 80-7211-082-9.
LÁBEK, L.: Z historie plzeňského obchodu a průmyslu. Plzeň, 1926.
VOJTÍŠEK, V.: Z nejstarších právních dějin města Plzně. Plzeň, Praha, 1920.
KUMPERA, J.: Západní Čechy od A do Z: historie, památky, příroda. Praha, 2003. ISBN 80-7306-060-4.

5 Kontakt na autora

PaedDr. Helena Východská
Katedra historie FPE ZČU v Plzni
hvychod@khi.zcu.cz

Přílohy

Příloha č. 4: Pravěké osídlení kraje
Příloha č. 5: Theatrum Mundi HRA
Příloha č. 6: Santini – osobní list

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Příloha č. 1:

Odborný kemp společenskovědních oborů

– zaměření <u>český jazyk a literatura</u>

M A T E R Á L Y

(pro účastníky kempu)

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Materiály k tématu – židovská a křesťanská literatura

O čem ví tesknota

Jiří Orten

V přestávce mezi životem a tam tím
kocourek s kamenem až na dně rybníka
pomalu vražedné andílky polyká
a tam to nepřichází tam to má vždycky čas
Vidíte kocourka? myslí si že se vrátí

Co přivázali mu to tíha nazývá se
a luna již měl rád
do vody nahlíží a udivena zdá se
že na ni nemůže zamňoukat
neboť má oči obráceny jinam

A pije pije zvolna jako by se kál
za všechny stehlíky které dřív mordoval
za všechny okapy po kterých s deštěm běhal
za všechny kočičky na které zapomíná

v přestávce mezi životem a tam tím
co jde tak pomalu jako se chodí spát
když noc už minula a chtěl bys věčně spáti
bez pomyšlení na návrat

Podzimní

Jan Zahradníček

List za listem klouzavě klesá k zemi,
rok poroučí se včelám, ptákům, snům.
Sad v rozkladu je, mezi haluzemi
kadidlo tlení stoupá k nebesům.

Hrdličky slyšíš přes stromy a střechy,
zajiskří sluncem jejich křik a dům
zas v šero potápí se pod ořechy.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Co list to políbení mrtvým rtům.

Na hroby sesouvá se listí rzivé.
Za všechno vzdálené, za všechno živé,
do mlhy zaúpěly hlasy hrdliček.

Domov a dětství, mrtvých dávné tváře
zblízka zas vyvstávají z vlhké záře.
Podzimní hořkost vdechuješ jak lék.

(Čtyři léta)

O domově

Domov je zpěvník, ve kterém vždy můžeme najít tu pravou píseň.

Úkol:

Vyjádřete jednou větou, co pro vás znamená domov.

…..
.....

Píseň o domově

Jan Zahradníček

Zazpívám píseň o domově
od pramenů až do oblak.
A všechno bude v jednom slově,
zápraží, zahrada a klas a květ a pták.

Zazpívám píseň o domově
a převrátí se svět.
Holátko jestřábu a skřivan sově
hned bude rozumět.

Zazpívám píseň o domově
tu hymnu skřípání vozů, studní a klik.
Od kolébek až k hrobům na hřbitově
houslově dlouhý vzlyk.

Zazpívám píseň o domově

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

a vstane dětství mé.
Tu vůni vánoc horkou červencově
blaženi vdechneme.

Zazpívám píseň, která slzu setře
a další zabrání už mocí hvězd.
Buď opravdový, chlebe, spánku, větře,
jak opravdová naše radost jest. *(Čtyři léta)*

Úkol:

Doplňte 2. verše básně.

O čem se zpěvným ptáčkům zdává

Jan Skácel

Zpívají ptáci celý den
….....
Zpívají dnes, tak jako včera,
….....
Až dozpívají, půjdou spát,
….....
O loukách, o voňavém kvítí
….....
celou noc ptáčkům do hnízda,
….....

Apokryf (řec. = skrytý, zahalený)
= *nepůvodní, nepravý, podvržený spis*
= literární útvar používající známý **motiv** k alegorickému anebo parodickému srovnání s výkladem **autora**

= je v různém kontextu literární:

1. Teologie užívá pojmu „apokryf“, když označuje text, který do biblického kánonu nepatří, avšak svou povahou náboženského spisu se kanonickému textu v některých ohledech blíží.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Apokryf je biblický spis starozákonný, nebo novozákonní, nepojatý do církví uznávaného zákonu. Vznikal od druhého století před našim letopočtem do prvního století našeho letopočtu ve znění hebrejských a řeckých. Apokryfy často vykreslují příběhy a jiné motivy kanonických knih detailnějším způsobem a uspokojují touhu věřících po vědění. Některé novozákonní apokryfy však církev zavrhla a dala do souvislostí v bludnými naukami. U apokryfů Nového zákona jde o "chybná" evangelia (evangelium Egypťanů, Hebreů, Pavlovo), o legendární apoštolské skutky (akta Ondřejova, Petrova, Pavlova a Tomášova), dále o různou dopisovou literaturu a o vize konce času.

2. V moderní době slovo „apokryf" značí literární žánr, který moderním, někdy spíše parodickým způsobem zpracovává obecně známé příběhy, například biblické či antické, založený na netradiční interpretaci těchto příběhů (např. Karel Čapek: *Kniha apokryfů*).

❖ ***Nechte se inspirovat***

❖ **Karel Čapek – Apokryfy** (poprvé vydáno 1932; rozšířené vydání roku 1945 pod názvem Kniha apokryfů)

Čapkova Kniha apokryfů představuje přepracování příběhů se známými tématy – autor tyto příběhy změnil nebo je vyložil novým, často neočekávaným, způsobem. Inspiraci našel v příbězích biblických, Shakespearových, ale vypráví také o některých známých osobnostech (například o Napoleonovi). Takových příběhů kniha obsahuje 29. Jsou řazeny chronologicky: Od mytologického příběhu o Prométheovi přes pravěk a dobu antickou, pak přechází k biblickým příběhům o Kristovi, za nimi následují některá Shakespearova díla a knížka končí příběhem o Napoleonovi. Většina apokryfů nese nějaké ponaučení, má nadčasovou platnost, ale zároveň jsou napsány tak, že působí poněkud humorným dojmem. Soubor apokryfních próz byl napsán v letech 1920-1938. Autor v nich vtipně a naléhavě reaguje s využitím motivů, zejména antických, legendárních, biblických i historických na problémy své doby, uplatňuje v nich svou filozofii, usiluje o překonání vad člověka i společnosti, volá po pravdě, spravedlnosti a míru v lidstvu.

U každého příběhu Čapek věc nastiňuje ve světle, jaké bychom asi u příběhu ani nehledali. U notoricky známých příběhů, jaké si Čapek vybral, to vyžaduje opravdový talent a schopnost se zamyslet. Do každého příběhu je totiž vetkáno hluboké mravní ponaučení, hluboká pravda. Jsou zde vystihnuty lidské vlastnosti.Typické lidské rysy vidíme na konkrétních příkladech. Zprvu nám přijdou zveličené, ale teprve později vidíme, že se lidé opravdu chovají tak, jak Čapek píše a že nepřirozené a zveličené je naše chování.

Čapek si také v apokryfech klade a zodpovídá otázky, které si klade mnoho z nás. Například Napoleon se zamýšlí nad tím, jestli celá jeho vláda, celé jeho kralování není jenom jedna veliká hra, při které všichni jenom předstírají úctu před ním. Odpovědi nejsou zřejmé a jasné, ale po chvíli z povídek vystupují a mluví ke čtenáři. Mluví k němu jazykem podobenství, jazykem lidem nejpřístupnějším.

V této ukázce Čapek glosuje známý Ježíšův zázrak s rozmnožením chlebů.

Karel Čapek: O pěti chlebích

... Co proti němu mám? Já vám to povím rovnou, sousede: ne že bych měl něco proti jeho učení. To ne. Jednou jsem poslouchal jeho kázání, a já vám řeknu, málem bych se byl taky stal jeho učedníkem. Tehdy jsem se vrátil domů a povídám svému bratranci sedlářovi, ty, to bys měl slyšet; řeknu ti, je to svým způsobem prorok. Moc krásně mluví, jen co je pravda; zrovna se v člověku srdce obrací; já vám měl tehdy oči plné slz, byl bych nejraději zavřel svůj krám a šel za ním, abych ho už nikdy neztratil s očí. Rozdej všechno, co máš, řekl, a následuj mne. Miluj bližního svého, pomáhej chudým a odpouštěj těm, kdo ti ubližují, a takové věci. Já jsem obyčejný pekař, ale když jsem ho poslouchal, tak vám byla ve mně taková divná radost a bolest, já nevím, jak bych to řekl: taková tíha, že bych klekl na zem a plakal, a při tom tak krásně a lehko, jako by ze mne všechno padalo, víte, všechna starost i zlost. Tak já tehdy povídám svému bratranci, ty troubo, mohl by ses stydět; mluvíš samé hamižnosti, co ti je kdo dlužen a že máš platit tyhlety desátky a přirážky a úroky; kdybys raději rozdal chudým všechno, co máš, opustil ženu i děti a šel za ním…

A to, že léčí nemocné a posedlé, to bych mu taky nevytýkal. Pravda, je to divná a nepřirozená moc; ale to přece každý vidí, že naši ranhojiči jsou žabaři a ti římští nejsou o nic lepší; peníze brát dovedou, ale když je zavoláte k umírajícímu, tak jenom pokrčí rameny a řeknou, že jste je měl zavolat dřív. Dřív! Má nebožka žena stonala dva roky krvotokem; já ji vodil po doktorech, nemáte ponětí, co peněz to stálo, a nepomohl jí žádný. Kdyby byl on už tehdy chodil po městech, byl bych před ním padl na kolena a řekl: Pane, uzdrav tuto ženu! A ona by se dotkla jeho roucha a uzdravila by se. Takhle chudák zkusila, že se to ani povídat nedá - To teda bych mu chválil, že uzdravuje nemocné. To víte, felčaři proti tomu křičí, a prý podvod je to a fušerství, a chtěli by mu to zakázat a kdesi cosi; ale to už tak máte ty všelijaké zájmy. Kdo chce pomáhat lidem a spasit svět, vždycky naráží na něčí zájem; všem se nemůžeš zavděčit, to jinak nejde. Říkám, uzdravovat muže a třeba i mrtvé ať křísí; ale to s těmi pěti chleby neměl dělat. Jako pekař vám řeknu, že to byla velká křivda na pekařích.

Vy jste tu věc o těch pěti chlebích neslyšel? To se divím; všichni pekaři jsou zrovna bez sebe nad tím případem. Tak prý za ním přišel veliký zástup na místo pusté, a on uzdravoval jejich nemocné. A když bylo k večeru, přistoupili k němu učedlníci jeho, řkouce: "Pusté jest místo toto, a čas již pominul. Propusť zástupy, ať jdouce do městeček, nakoupí sobě pokrmů." On pak řekl jim: "Není jim potřebí odcházeti, dejte vy jim jísti." A oni řkou jemu: "Nemáme zde, než pět chlebů a dvě rybě." On pak dí jim: "Přinestež mi je sem." A rozkázav zástupu posaditi se na trávě, a vzav těch pět chlebů a dvě

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

ryby, vzhlédl v nebe, požehnal, a lámaje, dával učedlníkům ty chleby, a učedníci zástupům. I jedli všichni a nasyceni jsou. I sebrali, což zbylo drobtů, dvanácte košů plných. Těch pak, kteříž jedli, bylo okolo pěti tisíců mužů, kromě žen a dětí.

Uznejte, sousede, že tohle si žádný pekař nedá líbit; jak by k tomu přišel, ne? Kdyby se to mělo stát zvykem, že by kdekdo pěti chleby a dvěma rybičkami nasytil pět tisíc lidí, pak aby se šli pekaři pást, nemám pravdu? Co se týče těch rybiček, vem to nešť; ty rostou ve vodě samy a může si je nalovit, kdo chce. Ale pekař musí draho kupovat mouku a dříví, musí mít pomocníka a vyplácet mu mzdu; musí si držet krámek, musí platit daně a kdeco, takže nakonec je rád, zbude-li mu nějaký groš na živobytí, aby nemusel žebrat. A on, on jenom vzhlédne k nebi a má dost chleba pro pět nebo kolik tisíc lidí; mouka ho nestojí nic, nemusí si bůhvíodkud nechat vozit dříví, žádné výlohy, žádná práce, - to se rozumí, pak ty chleby může lidem dávat zadarmo, no ne? A na to nekouká, že tím okolní pekaře připraví o poctivě zasloužený výdělek! Říkám vám, nekalá soutěž je to, a mělo by se mu to zatrhnout. Ať tedy platí daně jako my, chce-li provozovat pekařství! Na nás už chodí lidé a říkají, jak to, takové nekřesťanské peníze chcete za tenhle mizerný bochánek? Zadarmo to máte dávat, jako on, a jaký prý to je chlebíček: bílý, křoupavý a voňavý, že by se na něm člověk ujedl. - Už jsme museli snížit cenu pečiva; na mou čest, dáváme je pod výrobní cenou, jen abychom nemuseli zavřít krámy; ale kam to takhle povede, nad tím nám pekařům stojí hlava. Prý na jiném místě nasytil čtyři tisíce mužů kromě žen a dětí sedmi chleby a několika rybičkami, ale tam sebrali jenom čtyři koše drobtů; taky mu už asi ten jeho podnik tak dobře nejde, ale nás pekaře zničí nadobro. A já vám tadyhle říkám, že to dělá jenom z nepřátelství k nám pekařům. Obchodníci s rybami sic taky křičí, ale to víte, ti nevědí, co za své ryby chtít; to dávno není tak poctivá živnost jako pekařský stav. Koukejte se, sousede: já jsem jednou starý člověk a jsem na světě sám; nemám ženu ani děti, tak copak já potřebuju. Tuhle jsem už říkal svému pomocníkovi, aby si mou pekárnu uvázal na krk sám. Mně tady nejde o můj prospěch; na mou duši, nejraději bych opravdu rozdal svůj nepatrný majetek a šel za ním a pěstoval lásku k bližnímu a všechno, co on káže. Ale když vidím, jak se postavil proti nám pekařům, tak si říkám: To zas ne! Já jako pekař vidím, že tohle není žádná spása světa, ale hotová pohroma pro naši živnost. Mně to je líto, ale to mu nedaruju. To nejde.

Rozumí se, podali jsme na něho stížnost k Ananiášovi i k místodržícímu, jako pro rušení živnostenského řádu a pro pobuřování: ale to víte, jak u těch úřadů všechno jde na dlouhé lokte. Vy mě znáte, sousede; jsem mírný člověk a nehledám s nikým rozbroje; ale kdyby on přišel do Jerusalema, postavím se na ulici a budu volat: Ukřižujte ho! Ukřižujte ho!

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Kniha apokryfů (1945)

Materiály k tématu - literární toulky Prahou

Klíč v závěji

Nikdy mě nenapadlo, že bych tuto podivnou a téměř neuvěřitelnou příhodu mohl zpracovat i literárně. Byl jsem k tomu však přinucen. Žena mi dobře radila, abych o tomto svém nočním dobrodružství raději pomlčel i mezi svými nejlepšími přáteli. Svěřil jsem se s ním jen několika dobrým známým. Ti pak, jistě nikoliv ve zlém, o ní vyprávěli a po čase se mi vracel můj příběh tak zjinačený a deformovaný, a někdy dokonce jen jako kleveta a vtip, že jsem se rozhodl v zájmu pravdy napsat, jak to vlastně bylo doopravdy.

Krátce před druhou světovou vojnou bydleli jsme nějaký čas i na Pražském hradě. Nelekejte se, nebylo v tom nic oficielního, ani vznešeného. Šlo jen o východní část hradního areálu u Černé věže pod Zlatou uličkou. Obývali jsme malý přízemní domek přilepený na staré purkrabství. Obojí spolu ještě se dvěma domky na prostranství před Daliborkou patřilo tehdejšímu zemskému výboru, kde byla žena zaměstnána. Bylo to však za hradní bránou a lidé, většinou zřízenci a hradní personál říkali si, a to nikterak s pýchou, že bydlí na Hradě. Pár kroků za naším domkem byla Daliborka, známá věž hradního opevnění s historickým vězením. Z oken jsme se dívali na ponurou Černou věž, u jejíž paty stál jiný domek, poněkud výstavnější a s pavlačí. Je tam dosud. A konečně u vchodu na malé nádvoří byl třetí domek, rovněž jen přízemní, na jehož místě je dnes prostorný vchod do Domu československých dětí, jak bylo purkrabství přejmenováno, když se síně, kde byli po několik století souzeni čeští lidé, staly místem pro dětské hry. Nedomnívám se, že by tato proměna byla právě nejšťastnější. Ale o to nám tu nejde.

Náš přízemní domek byl dost rozlehlý. Vstupovalo se do něho po několika kamenných schodech pod starou hruškou. Mezi menšími okny pokojů na venkovské zdi byly tři erby pánů purkrabích. Mezi nimi erb Jaroslava Bořity z Martinic a Viléma Slavaty, těch pánů, kteří tak šťastně dopadli na hnůj v hradním příkopě. Po této události, jak známo, počala pak dlouhá válka. Jejich erby dodávaly našemu domku vážnosti a návštěvníci Daliborky dívali se nám do oken. Na rozsáhlé půdě domku byly obrovské, ale už rozpadlé kádě na vodu, kdysi opatření proti požáru. Tato půda vyčnívala jen o málo nad dlažbu Zlaté uličky, takže chodci mohli nám kopat do střechy. Ale proč by to byli dělali.

Dnes je na místě našeho domku rozlehlé plató s lavičkami a obrovskými ozdobnými květináči. Domek byl zbořen po úpravách této východní části Hradu a erby byly přeneseny k ostatním do zdiva budovy purkrabích. Občas tam chodívám si zavzdychat. Bydlit se sice v domku téměř nedalo, ale bylo tam krásně.

Nebyl jsem jediný spisovatel, který bydlil v těchto končinách. Nad námi ve Zlaté uličce ostával nějaký čas Franz Kafka. Později jeho zapomenutý pokojík objevil Štorch-Marien. A přímo nad námi měl dva miniaturní pokoje Jiří Mařánek. Nyní tímto poschoďovým domem vede vchod přímo k Daliborce.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Konečně tu měl své skromné obydlí po jistý čas i sám římský císař a král český Karel IV., také spisovatel.

Když se totiž navrátil z Francie na trůn svého otce, nalezl Hrad v tak neutěšeném stavu, že se rozhodl dát jej do pořádku a přestavět, a po ten čas se uchýlil do domu purkrabství. A právě v tomto domě zažil císař onu podivnou noc i příběh o kterém vypravuje ve vlastním životopise. Příběh je již známý, zdá se mi však vhodné jej při této příležitosti připomenout.

Nejde o nějakou báchorku či pověst, tedy o příběh vymyšlený. Císař, jak všichni dobře víme, byl člověk hluboce věřící. Nebyl tedy schopen lži. Má ostatně svědka nad jiné důvěryhodného, pana Buška z Velhartic.

Jedné ošklivé zimní noci vrátili se oba tito pánové do Prahy z Křivoklátu a unaveni jízdou spočinuli v síni – tedy přímo vedle našeho domku – na svých kožešinových lůžkách. Byl mráz a v síni praskal vlídný oheň. Na stole hořelo několik svící a na lavici u zdi stály konve s vínem. Dobře se ví, že císař Karel s panem Buškem rád popíjel. Však to známe i ze slavné romance Jana Nerudy. Páni brzo únavou usnuli.

Jejich odpočinek však netrval dlouho. Náhle byli probuzeni hlukem kročejů v síni. Císař požádal pana Buška, odpočívajícího opodál, aby se rychle podíval, kdo to v síni chodí. Ten však nikoho nespařil. I zapálil Bušek na stole ještě několik svíček, napil se vína z číše a do krbu hodil pár polen. Pak se opět chystali usnout, když v záři krbu a svíček zahlédli, jak jeden z pohárů na stole se skácel, aniž se ho dotkla něčí ruka. A v témž okamžiku spatřili, jak pohár, prudce mrštěný, letí přes lůžko pana Buška do druhého kouta komnaty a odtamtud se kutálí zpět do přední místnosti. A nikde nikdo cizí. Jen kroky zaduněly, jak neznámý a neviditelný návštěvník opět odcházel. Když ani tentokrát nikoho nezahlédli, požehnali se křížem a znovu usnuli. A spali již nerušeně až do bílého rána. Když se však probudili, nalezli uprostřed síně překocený pohár.

Dnes, kdy už i milý přítel Jiří Mařánek je na pravdě boží, mohu prozradit, že i v jeho bytě ve Zlaté uličce, kam jsme občas chodívali, dály se mnohé podobné scény. Ale všechny byly lehce vysvětlitelné a žádný pohár se neskácel a neletěl do kouta, aniž by ruka, která to udělala, nebyla docela dobře patrná. Ostatně Mařánek, ač byl přítel všelijakých legrací, takové scény neměl rád. Měl pěkný starožitný nábytek po mamince. Ne, nic nebylo u něho záhadné a tajemné. Naopak. Paní správcová dávala lepší pozor než pan Bušek.

Z okna našeho třetího pokojíku byl překrásný pohled. Docela nablízku byla kulatá střecha a tmavá zeď Daliborky, ale ta byla z větší části zakrytá hustou spletí stromů i divokých keřů v Jelením příkopě. Vysoko nad vrcholky těchto stromů zelenala se však střecha Letohrádku královny Anny. Byla to milostivá podívaná, celá v tichu a poklidu. A v květnu, když jsme otevřeli jediné okno tohoto pokojíku, měli jsme je plné šípkových růží, které nespoutaně rostly a kvetly právě před oknem. To bylo nezapomenutelné.

Bydlení v domě nebylo valně příjemné. V zimě špatně hořela kamna. Byly tam průchodní komíny, zřejmě zcela nevhodné pro moderní kamna. Jinak byl domek nepříjemným barometrem. Když měl přijít déšť či dokonce bouřka, stěny přes dva metry silné silně zvlhly. I

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

peřiny byly vlhké a v mrazech byla na nich jinovatka. V podlaze se nám usadila houba. V létě však bylo tam bydlení dost pěkné. Pro můj jistě trochu romantický vkus jako stvořené.

Z druhých oken viděli jsme sice jen zeď malého nádvoří a střechy Lobkovického paláce, ale před okny jsme měli starý rozložitý ořech a v dlážděném chodníčku před ním bylo v kamenech vyznačeno místo, kde stál popravčí špalek a kde se také skutálela hlava rytíře Dalibora. Co chcete ještě krásnějšího? Za ta dlouhá staletí pokleklo k tomu špalku asi hodně chudáků i darebáků.

Domek u samých vrat do nádvoří byl sice o něco menší a tmavší než náš, ale byl suchý a před okny měl zahrádku, kde skomíralo několik růžiček; zato bohatě kvetly letní nohaté rudbekie. V domku bydlely tři osamělé ženy. Babička již dosti stará se svou ovdovělou dcerou, paní T., které byla svěřena zemským výborem péče o návštěvníky Daliborky, a konečně vnučka, mladá elegantní dívka, zaměstnaná stejně jako má žena u zemského výboru. Maminka i stará paní prováděly střídavě návštěvníky hladomorny a věže, kde v černých a tmavých zdech, patrně tisíckrát prokletých, nebylo vidět nic kromě karet namalovaných krví vězňů. Návštěvníků, zvláště v neděli, bylo dost, a pošlapali nám zahrádku pod okny. Kromě trávy a pár nebohých letniček byla tam jediná žlutá růže. Ta se v létě krásně obepjala kolem erbu, až tam, kde bylo slunce a krásně rozkvetla.

S klíčem od mohutných dřevěných vrat v Jiřské ulici to bylo svízelné. Byl obrovský. Vážil téměř kilogram. Byl neskladný a nosil jsem jej v aktovce, ale strašně nerad. Často, když jsem se pozdržel ve městě, klíč jsem u sebe neměl. U brány byl sice zvonek, ale žádná ze tří spících žen neměla povinnost mi jít otevřít. Zvlášť když bylo již hodně pozdě. A ještě k tomu to byl zvonek starodávný. Zatáhlo se za rukojeť s drátem a před oknem, kde spala babička, zařinčel plechový zvonec, který pak byl slyšet možná až u Matyášovy brány.

Tohoto okamžiku jsem se vždycky obával. Otvírat mi chodila jen babička. Měla nejslabší spánek. Ačkoliv jsem s ní za dne dost dobře vycházel, nemohu říci, že by v noci byla na mě společensky vlídná. Proč prý si nevezmu klíč, proč se nezvednu dřív od sklenice a kdesi cosi. Neříkám, že nemívala pravdu. Byla již stará a na trochu té nevrlosti měla jistě právo. Zvláště v zimě, kdy se musela brodit ve sněhu. Druhého dne jsem ji sice uctivě zdravil, ale babička se mračívala.

Když se to opakovalo vícekráte, měla žena šťastný nápad. Ženy často mají šťastné nápady, muži jim však nebývají dost vděčni. Jestliže jsem večer nepřišel do zavřených vrat a strašlivý klíč visel u bytových dveří, běžela a zasunula mi klíč pod silná vrata, tam, kde jejich obruba nepřiléhala dost těsně k zemi. Z ulice ovšem klíč nebyl vidět. Stačilo jen vsunout ruku pod vrata. A byl pokoj!

Osvědčilo se to znamenitě. Až jednou v zimě. Kvečeru poletovaly z nebe lehké vločky. Ty mě ovšem nikterak neznepokojovaly. Ale před půlnocí přihnala se odněkud sněhová bouře. A protože Jiřská ulice se svažuje k bráně v Černé věži a na noc je brána zavřená a zůstává otevřená jen postranní branka, kde stávala stráž, vítr smetal sníh z ulice i ze střech k naší zdi a našim vratům. Když jsem se v půlnoci vracel domů, byla u vrat metrová závěj a v závěji pod vraty nešťastný klíč.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Chvíli jsem se pokoušel podhrabat se sněhem k chodníku. Rukama to nebylo možné. Sníh byl suchý a padal mi z větší části opět nazpátek. Ani aktovkou nedařilo se mi sníh odstranit. Byla příliš měkká. Ze svatovítské věže se ozvala půlnoc. Cimbály hodin zněly v sněhovém tichu, jako když v Madridě o velikonočním svátku kráčejí mniši v černých kápích. Neúprosně a zlověstně. A když konečně přešli, vstoupil jsem do závěje a se zatajeným dechem jsem zatáhl za držadlo zvonce. Zvonek se ozval strašlivě. Následovalo několik trapných chvil. Nedýchal jsem. Asi po dvou či třech minutách zazvonil jsem podruhé. A několikrát! Tentokrát po delší chvíli vrzly dveře a v zmrzlém zámku zarachotil klíč.

Že se nestydíte, pane redaktore, přivítala mě tentokrát babička. Spala jsem tak tvrdě a nemohla jsem se ani probudit. A pak letělo za mnou a dopadlo ještě několik nepříjemných vět, ale to už jsem pospíchal po sněhovém příkrovu k našim dveřím, abych ta slova neslyšel. Stará paní nezmlkla ani ve svém domku, kde mi zmizela. Tenkrát jsem se omlouval docela marně. Byla neúprosná. Nedbala mých slov. Vůbec mě neposlouchala.

Žena již spala. Zvonec v spánku ani nezaslechla. Abych trochu zamluvil její výčitky a omluvil jaksi svůj pozdní příchod, začal jsem si horlivě stěžovat, jak mě babička nepěkně vyplísnila, jak byla zlostná a nezdvořilá.

Chvilku mě žena poslouchala s vytřeštěnýma očima. Pak si přitáhla židli, aby si mohla sednout, a zoufale se rozvzlykala:

„Proboha, co to tu povídáš? Vždyť babička je od včerejšího večera mrtvá a leží v síňce na prkně. Podívej se, hoří tam svíčky.“

Opravdu. Okénkem nade dveřmi prokmitávala cukaně slabá žlutá záře. A všude bylo hrobové ticho.

Co mi zbývalo. Svlékl jsem se a šel jsem spát. Usínaje jsem uvažoval: A já, proč měla ve všední den ten sváteční špensr pošitý na rukávech a na límci černými flitry. Nosila jej jen v neděli, když spěchala na mši k Svatému Vítu. A proč měla také tak zapadlé oči! A místo lucerny přinesla hořící svíčku!

(Jaroslav Seifert, Všecky krásy světa)

Úkol:

Zaznamenejte co nejvíc domovních znamení při cestě z Hradu

Nová okénka ku Praze a k její kráse rozzařovala se přede mnou, kdykoliv jsem konal cestu Úvozem k Nerudově ulici nebo Úvozem na Pohořelec. Myslím na domovní znamení,

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

jejichž poetičnost překvapovala nejenom nás, nýbrž i naše přátele, kteří k nám jezdili navštěvovat nás z ciziny. André Breton a Paul Eluard, když s námi dleli v Praze v třicátém pátém roce, viděli v těchto domovních znameních surrealistické objekty básnického významu.

(Vítězslav Nezval, Z mého života)

Úkol:

Pokuste se vytvořit podobné čtyřverší

U zlatého hada	**U červeného raka**
Vítězslav Nezval	*Vítězslav Nezval*
V Praze U Zlatého hada	U Červeného raka
prodává se čokoláda	pět černých slípek kdáká
Zlatý had má ji rád	koko koko koko dák
hade pojď si s námi hrát!	Já jsem slípka ty jsi rak.

(Pražská domovní znamení)

Úkol:

Co mne napadne, slyším-li slovo <u>mosty</u>?

Napište co nejzajímavější a nejvýstižnější větu.

……
……

Karlův most

Petr Skarlant

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Místo, kde odlož vážný spěch,

zářivé hvězdy z výšky mrazí,

zde na srdce si sáhnout nech,

odtud neskáčou sebevrazi.

Zářivé hvězdy z výšky mrazí

a svatí zvou tě na nocleh,

odtud neskáčou sebevrazi,

dvě věže znají jeden dech.

A svatí zvou tě na nocleh,

most září, Praha nad ním vzchází,

dvě věže znají jeden dech,

kdo tudy prošel, neodchází.

Most září, Praha nad ním vzchází,

s pravým se spojil levý břeh,

kdo tudy prošel, neodchází,

místo, kde odlož vážný spěch.

…….

…….

Malostranské náměstí

Petr Skarlant

Potkávám tu Nerudův stín,

kruhy podloubí, krátká dráha,

je z legend, fám a pověstí,

zní v Mikuláši hudba nahá.

Stesk s touhou jsou předností,

když jde ta, co voní a váhá,

kruhem podloubí, krátká dráha,

potkávám tu Nerudův stín.

Hrot kopule až k mrakům sahá,

jak víry v řece náměstí

táhne; jak místo činu vraha,

přijď, předsíň Hradu, kde sní Praha,

potkávám tu Hrabětův stín.

(Mosty a náměstí)

Vltava

Jiří Žáček

Vltava si v létě

brzy zrána

polehoučku brnká do piana.

A co hraje?

Poslechni si u splavu:

přece Smetanovu Vltavu.

Úkol:

1. Metodou volně řazených postřehů napište „5 mých pražských zastavení“

2. Napište minipovídku s třemi danými slovy „věže, mosty, Vltava“

Debatování

- slovní výměna názorů mezi lidmi, kteří zastávají odlišný názor na určitou věc
- v debatě se snažíme svého partnera na základě argumentů přesvědčit o vlastním stanovisku

Principy debatování důl. pro úspěšnost debaty:

- chovat se slušně a respektovat protivníka (jako debatního partnera)
  - nepřípustné jsou pohrdavé reakce
  - povýšený postoj
- naslouchat pozorně, co protivník říká
  - sledovat, o co v debatě jde, jak se vyvíjí, kam směřuje
  - „neskákat" do řeči
- reagovat na to, co říká
  - najít vhodnou dobu pro své argumenty

Argumentace

- dokážete-li přesvědčivě argumentovat, jste na dobré cestě k úspěšné debatě
- na debatu je třeba se řádně připravit (najít vhodnou taktiku)
- zapojit co nejvíce debatérů

Důl.:

- vsaďte na 2 – 3 silné argumenty spíše než na větší počet slabých argumentů (ne všechny argumenty mají stejnou váhu)
- nezačínejte nejsilnějším argumentem
- otevření debaty nejsilnějším argumentem je sice lákavé, hrozí však, že v dalším průběhu debaty nebude již nic pádnějšího vysloveno

Doporučuje se:

- sepsat si všechny argumenty podporující názor
- vybrat z nich 3 nejsilnější
- přednést je následujícím způsobem: 1. druhý nejlepší argument
  - 2. nejhorší ze 3 nejlepších argumentů
  - 3. nejlepší argument

Používejte argumenty založené na osobní zkušenosti, příklady, porovnání, čísla, doložená fakta aj.
Mluvte v množném čísle v případě, že mluvíte o nějaké obecnější skutečnosti.
Používejte tzv. signální formulaci, zdůrazníte tím, jakou funkci váš argument má, např. „*Rád bych upozornil/a na další skutečnost…; Abych vyvrátil/a toto tvrzení, musím zde zmínit důležitá fakta…; Podívejme se na problém z jiné strany..*"

Prezentace

- důležitým prvkem úspěšného debatování je prezentace, tzn. to, co chcete říct, musíte také celkově vyjádřit svým projevem (týká se držení těla, výrazu obličeje, gestikulace a zvuku hlasu, obecně tedy toho, jak na ostatní působíte)
- důležitý je postoj, stůjte zpříma (pozor nejistý, napůl shrbený postoj naznačuje nejistotu)
- důležitou roli hraje oční kontakt (dívejte se do očí)
- podpořte svou argumentaci rukama (pozor na přehnanou gestikulaci)

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

- důležité je umět dobře používat hlas – měňte tempo, hlasitost a tón; pomocí hlasu můžete debatu rozproudit či naopak usměrňovat (např. při příliš vášnivé debatě se doporučuje změnit tempo, ztišit hlas)
- důležitým prvkem debaty je humor (aby vtipná poznámka splnila svůj účel, musí být trefná; vtip může být součástí prvního argumentu a lze jím debatu zahájit (pozor pokud humor není spontánní, hrozí, že vyzní trapně)

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Příloha č. 2:

SBORNÍČEK aneb 10 ohlédnutí

1. Místo úvodu - Naše pocity před letošním kempem ČJ - z čeho jsem měl/a obavy

„Měla jsem pocit, či snad strach(?), že mám být úplně někde jinde.
Teď mám pocit, že sem patřím.“ (Karolína)

JÁ JSEM SE TĚĚĚŠIIILAAA!!! A jak! Vůbec jsem si žádnou obavu nepřipustila – snad jen, zda vyjde počasí... a všichni přednášející budou moci... a přijedou-li zajímaví studenti a kolegové... a budou jezdit tramvaje... a... (Blanka)

Z čeho mám strach
Strach – ze „špatných“ pohledů
z probuzení (úzkost, samota, nejistota, obava) (Líba)

První větou obavy, druhou větou přání:
Zda všechno klapne jako loni.
Aby všechno klaplo líp než loni! (Marie)

2. Když je v Plzni abnormální hic... aneb naše pocity a útržky vět kolemjdoucích

Plzeň
Horko? Kdepak.
Dusno? Kdepak.
Bouřka? Kdepak.
Sakra, nemáš vodu...
Žbluňk, fontána na náměstí.
Popáleninové centrum Praha. (Líba)

...si se zbláznila...! Jo, mluví z ní hor... jak... teda... co jsem chtěla... uf, to je vedro! … ne, určitě půjdu na vycházku... v horku... po náměstí a okolí...
KDO SI TO VYMYSLEL?!!!! (Blanka)

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Zas je dneska hnusně krásně! Nikde ani mráček. Uff, fakt děsný vedro. Hlavně hodně pít! Je tam teda strašný vedro, co? Já už nemůžu ani myslet, zavařil se mi mozek, ojojoj! Fuj, to je hic! (Eva)

Uff!!! To globální oteplení mě totálně dostalo. Ouvej, to je vedro, že by ani pedagoga do ulic nevyhnal.

V restauraci: „Máte něco na zahřátí?“

Další myšlenky mě nenapadají – mám totiž přehřátý mozek.

Když je v Plzni abnormální hic, závidím ledním medvědům.

Chcete poznat, jak je v pekle? Zastavte se v srpnu třeba v Plzni! Zveme vás! (Marie)

Potřeba absolutních rýmů:

Vedro vedro,

vedro vedro.

vedro vedro!

vedro

věd-ro.

Aneb pocit absolutního vedra. (Karolína)

3. Jan Skácel (díky) a my (omlouváme se – dovolily jsme si doplnit „své“ druhé verše básně)

O čem se zpěvným ptáčků zdává

Jan Skácel / *Blanka*

Zpívají ptáci celý den,

poslouchej, tohle není sen.

Zpívají dnes, tak jako včera,

že slunce svítí do večera.

Až dozpívají půjdou spát,

a ptáčatům se bude zdát,

o loukách, o voňavém kvítí

a o měsíci, který svítí

celou noc ptáčkům do hnízda.

Jen vítr ráno zahvízdá...

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Jan Skácel / *Líba*

Zpívají ptáci celý den,
od ranního rozbřesku.
Zpívají dnes, tak jako včera,
stále stejně a zvesela.
Až dozpívají půjdou spát,
o čem bude se v tichu zdát?
o loukách, o voňavém kvítí
o sluníčku, které jim svítí
celou noc ptáčkům do hnízda.
Padá stříbrná modlitba.

Jan Skácel / *Karolina*

Zpívají ptáci celý den,
jsem jimi zcela okouzlen.
Zpívají dnes, tak jako včera,
srdce otvírá se mi zcela.
Až dozpívají půjdou spát,
srdce mé bude tiše tát.
o loukách, o voňavém kvítí
ať na cestu slunce svítí
celou noc ptáčkům do hnízda.

.....

4. Jednou větou, co pro mne znamená <u>domov</u>

Jako malá jsem si myslela, že domov je jenom tam, kde je máma s tátou. Když jsem se osamostatnila, domov byl všude, kde se mnou byli moji blízcí, a teď, když už mnozí odcházejí – někteří, aby se vraceli, jiní, aby se už nevrátili – domov je všude, kde svítí slunce, kde je přívětivo a vlídno.

„Domov jsou ruce, na kterých smíš plakat...“ (Blanka)

Domov

– je moje všechno
- je maják u rozbouřeného moře
- je uzlík, ke kterému zavazuji kličku. (Líba)

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Domov je tam, kde si naše Duše může sednout do křesla a říct: „UF!“ (Karolína)

Domov: JÁ, TY, MY. To mi stačí. (Marie)

Domov – to jsou pro mne především moji synové, moje kočky, teplo u kamen, chladno u klimatizace, lednička s mrazákem, kde je něco k jídlu a postýlka s peřinou, kam se můžu zachumlat. Jednou větou - je to místo odkud ráda odcházím, ale ještě raději se tam vracím. (Eva)

5. ***Tady vládla HUDBA (zachycení bezprostředních pocitů z koncertu)***

Tóny začaly znít a zaplňují prostor. Prostupují ke mně. Cítím jejich dotyk. Napětí a uvolnění, smutek a radost. Poslední tóny zazněly. Chce se mi plakat. Ještě, prosím... (Líba)

Slunce se sklánělo k západu a jeho paprsky proklouzly dveřmi františkánského kostela, aby se jako každý den polaskaly s oblinami sloupů a soch na oltáři a na chvíli se ukryly v řazení šatu Panenky Marie.

Ale? Kostel není prázdný? Jak to? V tuhle dobu? Pana arcibiskupa znaly,... ale proč je tu těch pět návštěvnic? A tady i jeden mládenec. ... PROČ TU JSOU?!

No to bychom se na to podívaly, abychom to nezjistily, řekly si paprsky a začaly přes okna v presbytáři pouštět návštěvníkům do očí prasátka. Jenže postavy v lavicích seděly nehnutě a možná trochu napjatě – jako by na něco čekaly...

A najednou zazněla hudba. HUDBA! Zaplnila celý prostor kostela. Klouzala po klenbách, schovávala se za sloupoví, linkami melodií se protahovala pod lavicemi i škvírami dlaždic, zpívala, hřměla – byla všude. Nedala se minout, všechny vtáhla do svého světa – návštěvníky, paprsky slunce, sochy kostela, všechny. Všichni ji vnímali, tu krásu!

Krásu? Nádheru! Spanilost a velkolepost, ladnost i líbeznost, přepych i skromnost, okázalost i střízlivost, jednoduchost i složitost... soulad, harmonii, jednotu.

Rozzářené oči i duše, všeobjímající úsměvy.

Prožitek a jeho pochopení: nastala velká večerní slavnost lidského souznění. (Blanka)

Co jsem slyšela?

Dívám se na sloupky u oltáře. Nahoře jsou hlavičky vypadající jako Bachovy, kterého posloucháme. Všude to voní!

Slyšíte tu hudbu? Vidíte ji? Noty, teď nastupuje čtvrtý hlas. Vidíte ty barvy? Slyším barvy. Tečou seshora jako z šumavské říčky, také házejí odlesky. To je barev! Tečou, plynou, prolínají se zrovna ve středu vitrážového okna. Stává se z nich jeden mnohobarevný provázek, který se točí a blyští se a putuje někam nad kostel.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Nejspíš tam sedí sám Pán Bůh, někde tam na obláčku. Pomalu chytá provázek tónovaných barev, probírá je v rukou a usmívá se. Pokyvuje hlavou k paní, co sedí za varhanami. Pokyvuje hlavou a brouká si tu hudbu toho Bacha...

Hudba je totiž nekonečný sled barev, které dohromady vytvářejí něco... čeho se může dotknout jen Pán Bůh.

Už víte, co jsem slyšela? (Karolína)

6. ***Domovní znamení aneb Básníku Nezvale, děkujeme za inspiraci***

U zlatého kocoura
každá kočka zakňourá:
„Přijď, kocoure, na náš hrad,
budeme si spolu hrát.“

U zlaté číše
tam si vždy tiše
hrávají myši -
každý je slyší.

U bílé řepy
děláme dřepy.
U zeleného jelínka
pucujem si kolínka.

V domě U tří lilií
každému hned nalijí.
„Zažeň žízeň, brachu milý,
potom zjeví se ti víly.“ (Blanka)

V domě **U Dvou slunců**
žije párek sumců.
Moc rádi tam chlastají,
bafaj dýmky potají.

U zlaté číše
poetik píše
poetické fámy
pro své lehké dámy. (Karolína)

V Praze **U bílé labutě**

tvářil se domovník nadutě.
Usměj se na mě maličko,
vždyť krásně svítí sluníčko. (Líba)

Nad domem **U dvou koček**
vznášelo se pár vloček.
Kočky mám rád, však vločky ne,
každá se mi hned rozplyne.

Do domu **U dvou draků**
vstoupil jsem tenkrát v saku,
Však vyletěl jsem bez saka,
je to všechno na draka. (Eva)

7. Mosty
Most
Stojí rozkročen na silných nohou a rukama spojuje oba břehy. Dá ti jistotu. Je to velký mág – proměňuje se v čase, roční i denní době, stavitelé ho zdobí parádními knoflíky, sponkami a brožemi... a mnozí turisté sprostými obrázky. (Blanka)

Když procházíme těžkými životními situacemi, přichází pak jakési „věci“, můžeme jim říkat přechody, mosty nebo přenesení na ten druhý břeh, kde si uvědomíme, jak těžkou cestu jsme měli a jak moc stála zato. (Karolína)

Kdyby mosty nebyly, moc bychom se soužili. (Líba)

8. „5 mých pražských zastavení“

- v Plzni je horko, v autobuse je dobře a psina jak hrom, v Praze je horko
- Marie zná prima zkratky
- svatý Vít je úžasný, hrobka českých králů úctyhodná, kaple sv. Václava neskutečná
- pan Kadlec, pan Kadlec, pan Kadlec, pan Kadlec, pan Kadlec
- zázraky se dějí...:-) (Blanka)

9. ***Minipovídka s třemi danými slovy „věže, mosty, Vltava“***

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Dívaly jsme se na Prahu od Starých zámeckých schodů. Pod námi se ve výhni opékala stovka věží, zlatá kaplička zářila ještě víc než normálně a mosty přepásaná stuha Vltavy se vlnila v poledním žáru. Končila škola, mě čekala cesta domů a vytoužené prázdniny.

„Fakt je stověžatá," usmála se Fanynka.

„Bude se mi stýskat," opáčila jsem.

„Neboj, za dva měsíce seš zpátky. To vydržíš." mrkla na mě.

Nic jiného mi nezbyde, pomyslela jsem si. Jak se může takhle usmívat? Možná to zavinilo to horko, ale představa, že svoji nejmilejší kamarádku opustím na takhle dlouho, se mi pranic nezamlouvala.

„Pojedeš za babičkou?" zeptala se.

„Hmm."

„Ty seš ale ukecaná."

Kruci, proč mám takhle blbou náladu? Vystrkov dobrý, naši se na mě těší, u babičky bejvá psina – teď psala, že Micka od sousedů má koťata... a já bych radši zůstala tady. S Fanynkou. A vůbec by mi nevadilo, že musím psát úlohy.

Bylo poledne. Měly bychom něco sníst, naposledy jsme snídaly.

„Nemáš hlad?"

„V tom horku?" Mám, ale nechci jí to říct, protože je mi smutno.

„Nepůjdem?"

„Hmm." Vlak mi jede za dvě hodiny, je nejvyšší čas.

„Tak se měj, pěkně." řekla a rozběhla se dolů po schodech.

„Ty taky," opáčila jsem a loudala se za ní.

Teď sedím ve vlaku, koukám z okna, krajina pomalu ubíhá a já jedu domů. Na prázdniny.

(Blanka)

10. ***Na závěr - Každý má svého anděla – řekněte mu své přání***

Andělský vzkaz tam nahoru

Milá Jano, náš anděli strážný,

děkujeme za opatrování. Letošní kemp byl zase krásný – plný legrace a dobré pohody. Užili jsme si, i když nás bylo málo. Měl ale jednu zásadní chybu: byl bez Tebe.

P.S. Starostlivost a svědomitost... až za hrob? ...Nic se nemá přehánět! (Blanka)

Anděli,

vyřiď, prosím, Janě, že ta sladkost, kterou nám loni připravila, byla skvělá. A že je strašně, strašně, strašně nespravedlivé, že byla poslední.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

„Jak moc jsem si, Jano, přála, abychom si znovu pochutnali!!! Jano, díky, že jsem Tě poznala.“ (Marie)

Přání

Co bych si přála? Jen to, aby český jazyk a historii měl každý človíček trochu (i více) rád. (Líba)

Přání pro anděla

Přála bych si usmívat se na každého nepříjemného člověka. (Karolína)

Příloha č. 3:

Základy geocachingu
Václav Krejčí

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Historie

Na začátku geocachingu bylo rozhodnutí vlády Spojených států amerických vypnout chybu uměle zaváděnou do systému GPS. Do té doby to pro civilní použití byla jen drahá hračka s přesností kolem padesáti metrů. V noci z 1. na 2. května 2000 se přesnost GPS rázem zvýšila na metry.
V internetových diskuzích se hned začalo řešit, jak této přesnosti využít. Jistý Dave Ulmer následující den umístil do lesa v Oregonu schránku a zveřejnil její souřadnice. Kdo ji našel, mohl si z ní něco vzít a zanechat něco svého – knihy, CD, software. Během několika dnů se v USA objevily další podobné schránky a do měsíce byl na internetu web, kam se daly psát dojmy a zážitky z hledání. Slovo geocaching bylo poprvé použito 30. května 2000. Skládá se z předpony geo, označující činnost související se Zemí, a slova cache – skrýš.
V datech:
1. května 2000 tehdejší americký prezident Bill Clinton oznámil odstranění umělé odchylky, přidávané do signálu GPS. Geocaching vznikl v USA bezprostředně poté.
2. května 2000 byla umělá odchylka skutečně vypnuta a tím se zlepšila přesnost tohoto vojenského navigačního systému pro běžné civilní uživatele z desítek až stovek na několik metrů.
Téhož dne Dave Ulmer publikoval na Usenetu svou poznámku o možné celosvětové hře *Stash Game*.

3. května 2000 Dave umístil první keš hry GPS Stash Hunt - Stash #1 na souřadnicích N 45 17.460 W122 24.800.

4. května 2000 nalezl tuto první keš Bob Perschau, který píše o hře jako o GGPSSH - Great GPS Stash Hunt.

První keš mimo USA byla ukryta na Novém Zélandu 12. května 2000, autorem byl Peter McKellar.

Třetí zemí, kde byla ukryta keš, se stala 15. 5. 2000 Chile. Autorem byl Carlos J. Orrego.

30. května navrhl Matt Stum poprvé místo Stash používat termín Geocache a hře říkat **Geocaching** (mj. pro "nelegální příchuť" slova Stash). Dave to akceptoval den poté a 1. června oznámil, že "oficiální" název nové hry je geocaching (stash hunting zůstal názvem "neoficiálním").

První keš v Evropě byla umístěna v Irsku (Bray Head, County Wicklow - s výhledem na Irské moře) dne 3. června 2000. Autorem byl Chris O'Byrne. Za první měsíc nové hry bylo ukryto 21 keší.

První dosud aktivní keš v ČR je GCE50 Tex-Czech od Kennetha, McKeny a Ethana z 1. 6. 2001 umístěná v přírodní rezervaci u Štramberku.

K červnu 2005 bylo ve 215 zemích na celém světě přes 171000 skrýší pro geocaching, z toho zhruba 700 v Česku.

1. srpna roku 2006 dosáhl počet aktivních skrýší ve 222 zemích počtu 295640, z toho v Česku počtu 1959

3. července 2007 to bylo již 421549 keší - v ČR 4550.
*převzato z http://wiki.geocaching.cz/wiki/Historie

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Počet keší dnes?

Po celém světě více než milion schránek v několika stovkách zemí. V České republice jich je momentálně přes dvacet pět tisíc.

Jak začít s geocachingem?

Prvním krokem je seznámit se základními principy hry a zaregistrovat se na stránkách geocaching.com.
Připravit se na hledání. V počátcích si vystačíte s hledáním pouze podle map (mapy.cz, maps.google.com). Do budoucna bude ale potřeba vhodné vybavení.
Kde začít? Kde je nejbližší cache? Je cache někde poblíž místa našeho výletu? Kde se vůbec cache nacházejí? Na to se podíváme právě na stránkách geocaching.com, možná se bude nakonec divit, kde všude se nacházejí.
Už jste si vybrali cache? Super, ale než vyrazíte na lov, je potřeba se seznámit alespoň s nejdůležitějšími pojmy a postupy!

Princip

Geocaching je turistická, navigační a trochu i internetová hra. Všechno najednou. Spočívá v tom, že někdo na neznámé místo ukryje schránku, které se v angličtině říká cache – čtěte a dnes už také většinou pište „keš“. Na internetu zveřejní její souřadnice a různé doplňující informace. Ostatní potom tuto schránku pomocí navigačních přístrojů hledají. Při nalezení se zapíšou do sešitku ve schránce, případně si vyberou něco z obsahu a výměnou do keše vloží něco svého. Po návratu svůj nález anebo i neúspěch svěří speciální internetové schránce.
V Česku se pro geocaching vžila místní výslovnost *geokešing*. Anglicky mluvící cizinec by vám ale asi neporozuměl, zde používejte správnou výslovnost *džiokešin*.

Proč to děláme a co z toho máme?

S geocachingem se dostanete na velmi zajímavá místa, na která byste se mnohdy nikdy nepodívali, protože ani netušíte, že existují. Ano, i v Plzni jsou zajímavá místa (přímo v rušném centru města existuje místo ticha a klidu). Keše by měly být umístěné na místech, kde to má smysl a která jsou něčím zajímavá. Bohužel se v praxi setkáte i s kešemi, které jsou na nudných a ničím nezajímavých místech a to z jediného důvodu – autor keše prostě chce mít nějakou keš a je mu jedno kde, hlavně, že ji má.

Vaše procházky dostanou konkrétní cíl a vyšší smysl.

Typy cache

 Tradiční cache – základní typ cache, schránka se nachází přímo na uvedených souřadnicích

 Multi cache – skládá se ze dvou nebo více částí, na výchozích souřadnicích nacházíte indicii, která vás posune na další pozici a ta na další až do místa finálního umístění cache

 Mystery Cache – na výchozích souřadnicích se cache nenachází, vaším úkolem je souřadnice vyluštit, vypočítat, uhádnout nebo vyhledat v listingu, případně jiné cache. Až vyluštěné souřadnice vás zavedou k finálnímu umístění cache.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

 Event cache – setkání geocacherů, které slouží k seznamování, výměně zkušeností a předmětů

 Whereigo cache – jedná se vlastně o dobrodružnou hru (adventure) s využitím GPS v reálném světě, dopředu neznáme celý listing cache, až na místě se nám otevře nabídka nebo další informace a my na ní zareagujeme – zde je již nutný přístroj podporující Wherigo cartrige

 Letterbox Hybrid - část hledání je absolvována pomocí popisu cesty či fotografií a jen část podle souřadnic

Kromě těchto nejčastějších cache se můžeme setkat ještě s Mega-Event cache (jako Event cache, počet účastníků nad 500), Cache In Trash Out Event (CITO – event., při kterém se geocacheři snaží vyčistit určité území), Earthcache (virtuální cache, bez schránky, pouze se hledají informace na zajímavém místě).

Již výjimečně se můžete setkat s cachema Virtuální, Webcam , případně speciální při různých výročích. Jsou buď již jen na „dožití“, nebo dočasné (10 Years! Event Cache).

Velikosti cache

Microcache – lze uložit nenápadně téměř kamkoli, využívaná je především ve městech a zalidněných oblastech, nejběžnější schránkou je krabička od 35mm filmu, tuby od vitamínů a bonbonů (energit). Obsahuje pouze logbook, případně malou tužku. Pokud to není nezbytně nutné, microcache se nedoporučuje zakládat.

Small – lze uložit rovněž na velkém rozsahu míst, nejčastější jsou malé krabičky objemu cca 0,5 litru, vejde se do ní logbook, tužka a drobné předměty

Regular – obvyklá a ideální velikost, objem jeden a více litrů, obsahuje logbook, tužku a předměty na výměnu

Large – nejsou příliš rozšířené kvůli své velikosti, objem několik litrů (kbelík, barel), obsahovat může větší předměty typu kniha, velké hračky apod.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Obrázek 1: http://wiki.geocaching.cz/wiki/Soubor:Ukazka_velikosti_cache.jpg

Terén

Označuje se počtem hvězdiček u každé cache

1 hvězdička – silnice, chodníky a zpevněné cesty, umožňují pohyb všem, například maminkám s kočárky, invalidům na vozíku, geocacherům na kolečkových bruslích, podle doporučení uvedeného na stránkách www.handicaching.com by na cestě ke keši neměly být žádné překážky (např. obrubníky, díry, kořeny, tráva), cesta by měla být zpevněná a vést po rovině (sklon max. 10 %), keš by měla být umístěna ve výšce 60–100 cm nad zemí (aby na ni bylo možné z vozíku snadno dosáhnout) a vzdálena do 150 metrů od nejbližšího místa k zaparkování

2 hvězdičky - nezpevněné cesty v libovolném terénu, vyšlapané cestičky, jednoduchý lesní nebo polní terén mimo cesty, louky, tedy terén, který nečiní problém pohybu zdravému jedinci či dětem

3 hvězdičky - terén bez cest s obtížnějším pohybem, např. strmý kopec, hustá vegetace, smrčina, houští, kopřivy, přeskakování potoků; takový terén, kam se dostane většina z nás ale již s drobnými obtížemi (škrábance, zadýchání)

4 hvězdičky - velmi strmé svahy střídající se se skalkami, bažinaté a močálové terény, horolezecké terény schůdné za pomoci rukou bez horolezeckého vybavení, nutnost přebrodění řeky (potok, který lze snadno přeskočit, patří do terénu 3), cache, pro které se musí vylézt na strom/zeď (keše umístěné výše než 2 metry nad zemí) nebo učinit jiné sportovní výkony

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

5 hvězdiček - velmi náročný terén vyžadující použití speciálního vybavení – horolezecké, potápěčské

Pomůcka pro stanovení počtu hvězdiček terénu:

1 – doskáču tam po jedné noze
1,5 – tam kam doskáču po jedné noze, ale vozíčkář tam nedojede
2 – dojdu po dvou
2,5 – dojdu po dvou, občas se přidržím
3 – potřebuju se držet jednou rukou
3,5 – potřebuju se přidržovat občas oběma rukama
4 – lezu tam po čtyřech
4,5 – lezu po čtyřech, i tak mám problém se tam dostat
5 – technické vybavení je nutné (lano, žebřík atd.) nebo potřebuji jištění

Obtížnost

Opět se označuje počtem hvězdiček u každé cache a vyjadřuje, jak je těžké cache najít.

1 hvězdička – snadno objevitelné; pokud se pečlivě připravíme, dá se odlovit i bez použití GPS, vhodné pro začátečníky; tradiční cache, např. v kořenech dubu, který je jediný v prostoru

2 hvězdičky – patří sem jednoduché Multiny a Tradiční, např. úkryt v pařezu

3 hvězdičky – již složitější Multiny, Mystery a Tradiční s důmyslným úkrytem, např. vydlabaná větev zasazená mezi větve stromu

4 hvězdičky – obtížné Mystery, dlouhé Multiny, časově náročné, Tradiční těžko objevitelné

5 hvězdiček – nejtěžší Mystery cache

Předměty v cache

V cachi se kromě logbooku, případně tužky, nacházejí další předměty.

Travel Bug

Libovolná věc připevněná k identifikačnímu štítku – Travel Bugu. Neslouží k výměně a geocacher si jej nesmí ponechat. Z cache jej můžeme vyjmout a podle trackovacího čísla zjistit na stránkách geocachingu, jaký má úkol a ten mu pomoci splnit. Nejčastěji to bývá putování z cache do cache. Při vyzvednutí z cache není potřeba vložit jiný předmět. Rovněž bychom ho u sebe neměli mít moc dlouho, optimum je týden.

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

Obrázek 2: http://en.wikipedia.org/wiki/File:TravelBug.jpg

Geocoin

Trackovatelná mince. Význam a zásady jejího používání jsou stejné jako u Travel Bugu. Opět si jej nesmíme ponechat, neslouží k výměně a měli bychom mu pomoci splnit úkol.

Obrázek 3: http://www.poklady.com/data/imgs/00731l.jpg

CWG

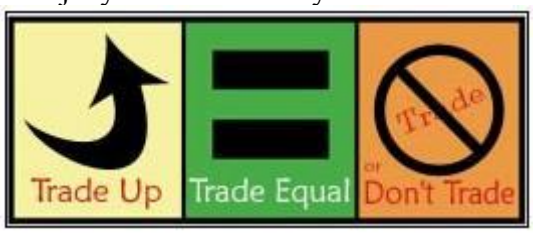
Czech Wood Geocoin jsou netrackovatelná dřevěná kolečka, slouží pro sběratelské účely a radost. Pokud jej v cachi najdete, měli byste jej vyměnit za své CWG. Jde vlastně o jakousi variantu geocoinů, první vytvořili Poník a JPAgeo v roce 2005 (Plzeň).

Ostatní předměty

Všechny ostatní slouží k výměně. Mohou to být méně či více cenné předměty. Například figurky z kinder vajíček, hračky, brožurky, knížky, přívěsky…
Tyto předměty si z cache můžete vzít, ale musíte tam na oplátku zase něco vložit. Držte se vždy pravidla **„Měň fér, nebo neber nic“**. Jednoduše tedy vždy do cache dejte předmět stejné nebo vyšší hodnoty, než jaký si berete. Nikdy cache neochuzujte!!!

Odlovení kešky

Pokud máte všechny informace pohromadě a blížíte se již k finálnímu umístění kešky, tak i zde jsou jistá pravidla. Svět se totiž dělí na dvě části – na kačery (geocachery) a mudly (lidi nehrající/neznající geocaching).
Aby zůstala keš dlouhou dobu v pořádku, je potřeba ji chránit, nevystavovat ji očím mudlů, kteří ji mohou poškodit nebo ukrást. Proto se při odlovení chovejte vždy nenápadně, pokud se v blízkosti nacházejí mudlové, schránku nehledejte a počkejte nebo přijďte jindy. Stejně tak při vracení opět dávejte pozor. Pokud se mudlové zastaví a dívají se, představte třeba telefonování nebo fotografování. Občas pomůže jít blíže k mudlům, vaše přítomnost je jim nepříjemná a odejdou.
Keš vracejte tak, jak byla a pečlivě ji zamaskujte.
Nikdy neprozrazujte umístění kešky mudlům, jen tak ji uchráníte pro ostatní hráče!

Používané zkratky

- BF (Brute Force) - metoda odlovu keše jiným způsobem, než autor zpravidla zamýšlel se širokou škálou intenzity vlastního BF
- BYOP (Bring Your Own Pen) - cache obsahuje jen logbook, přineste si vlastní tužku
- CITO – úklidový event
- CPG - Czech Personal Geocoin
- CWG - Czech Wood Geocoin
- DNF (Did Not Find) - cache nebyla nalezena

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

- FTF (First To Find) - první nálezce cache
- GC (Geocaching, Geocoin)
- GCR geocacher, geocachers (geocacheři), opak NGCR
- HC (Home coordinates) - domácí souřadnice, jinak: souřadnice domova kačera
- MOC (Members Only Cache) - cache jen pro Premium Membery
- NGCR nongeocacher, nongeocachers (negeocacheři), mudla, mudlové, opak GCR
- PM (Premium Member)
- PQ (Pocket Query)
- RTFGW (Read The F*cking GeoWiki)
- T4TC / TFTC (Thanks For This Cache) - Díky za cache
- TB (Travel Bug)
- TNLN (Took Nothing, Left Nothing) - v cache neproběhla žádná výměna
- WP (Waypoint) - trasový bod

Murphyho zákony

- Cache je vždy na druhé straně zdi, potoka…
- Ze všech skulin a dutin, které připadají v úvahu, je to vždy ta poslední prozkoumaná.
- Bude-li v keši chybět tužka, zapomenete si ji také.
- Vedou-li ke keši dvě cesty, vždycky vyberete tu horší.
- Věci vyndané z cache se nazpět již nevejdou. A to, i když si necháte největšího plyšáka aneb vyndaná tužka je vždy delší než nejdelší vnitřní úhlopříčka.
- Schůdnější cesta se najde vždy, když odcházíte od nalezené cache.
- Délka logu bývá přímo úměrná míře kačerova trápení.

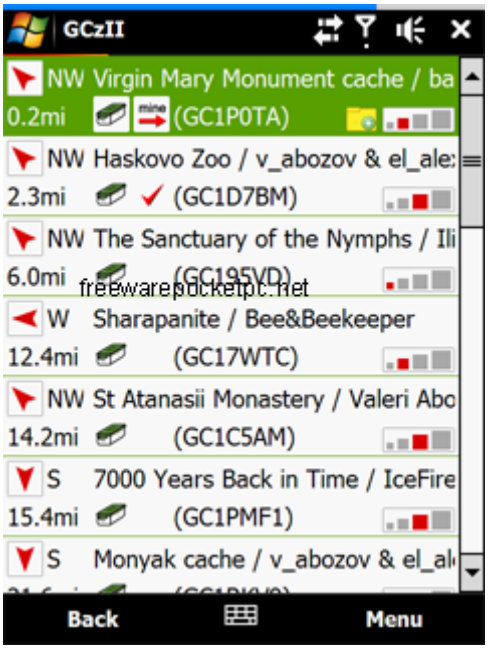
Aplikace, software

Handy Geocaching – pro telefony Nokia, Samsung apod. (Symbian, Java)

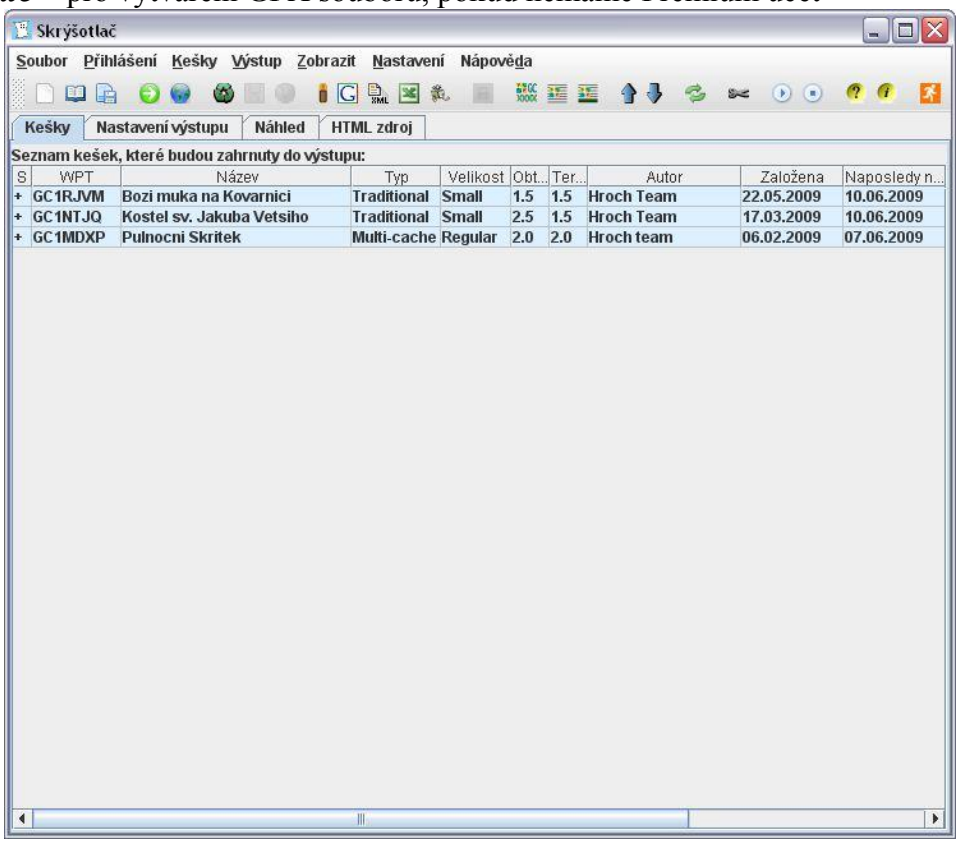
http://code.google.com/p/handygeocaching/

GCzII – aplikace pro Windows Mobile

http://www.nicque.com/PQz/GCz.htm/

Skrýšotlač – pro vytváření GPX souborů, pokud nemáme Premium účet

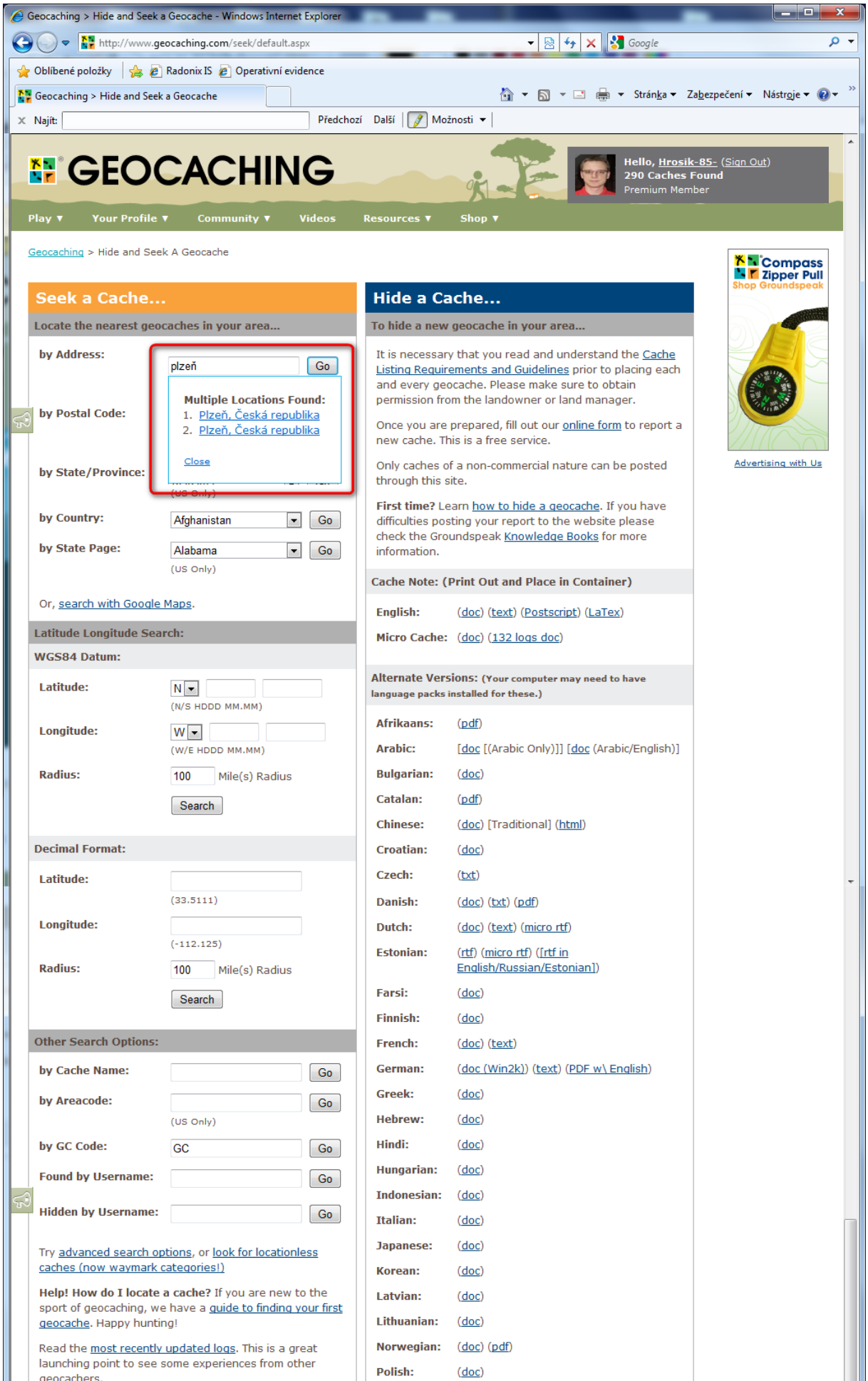

http://cacheprinter.bubbles.sk/?action=home

Geocaching.com

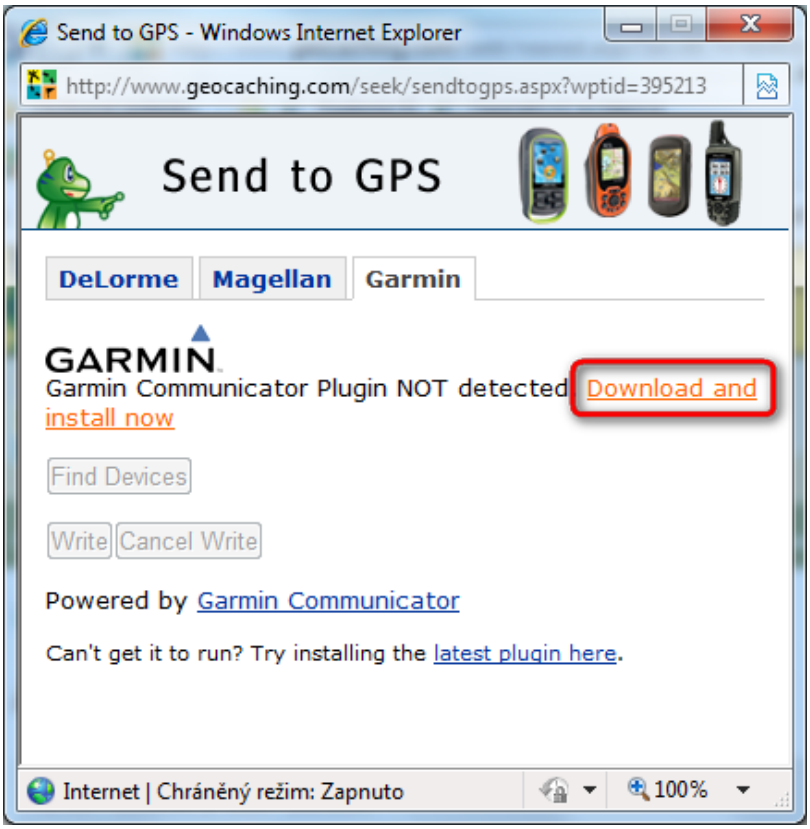

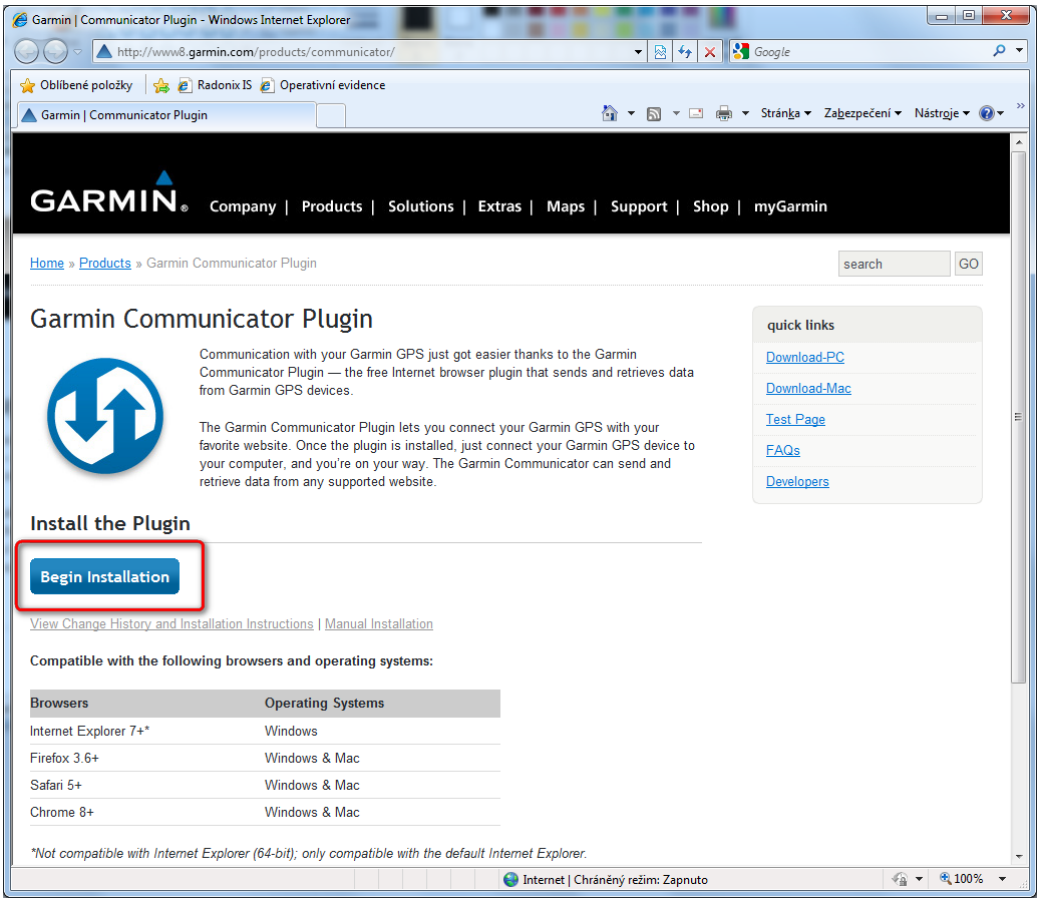

Geocaching - The Official Global GPS Cache Hunt Site - Windows Internet Explorer
http://www.geocaching.com/default.aspx?
GEOCACHING
Hello, Hrosik-85- (Sign Out)
290 Caches Found
Premium Member
Play
Your Profile
Community
Videos
Resources
Shop
Guide
Hide & Seek a Cache
Trackables
WATCH
Geocaching in 2 Minutes
Go geocaching using your smartphone and a Geocaching Live-enabled application.
Cache In Trash Out is an ongoing environmental initiative supported by the worldwide geocaching community. Learn more about our 2011 sponsor Magellan.
See why other geocachers love their Premium Memberships.
Attend the GPS Adventures Maze in Nashville, Tennessee.
Keep up with the very latest from Geocaching.com:
1 Browse
Search for interesting geocaches:
N 49° 44.706 E 013° 20.753
There are 1,488,800 active geocaches and over 5 million geocachers worldwide.
2 Discover
Explore the world as you search for the cache using a GPS device or smartphone. Find the cache, sign the logbook and see what others have left behind.
(Cache Examples)
3 Share
Share your experience with other treasure seekers.
Recent Activity
In the last 30 days, there have been 6,587,070 new logs submitted
Hessen, Germany
MiniMaus71 Found it
Don't try this at home 1.0 - ...
4 minutes ago
Niedersachsen, Germany
Geo-Adler Found it
Wink mit dem...
3 minutes ago
Bayern, Germany
Petterson+findus Found it
Münchner Kirchen - St. Benno
3 minutes ago
Choose Your Language: English
Resources
Guide
History
Brochures
Glossary of Terms
Tools and Downloads
Tell A Friend About Geocaching
Questions & Suggestions
Knowledge Books Support
Email Support
Forums
Feedback Site
Contact
Press
News Articles
Geocaching Fact Sheet
Geocaching.com Fact Sheet
Media FAQs
Media Inquiries
More
About Groundspeak
Advertising with Us
Hotels
GPS Reviews
Find a Benchmark
http://www.geocaching.com/play/default.aspx
Internet | Chráněný režim: Zapnuto
100%

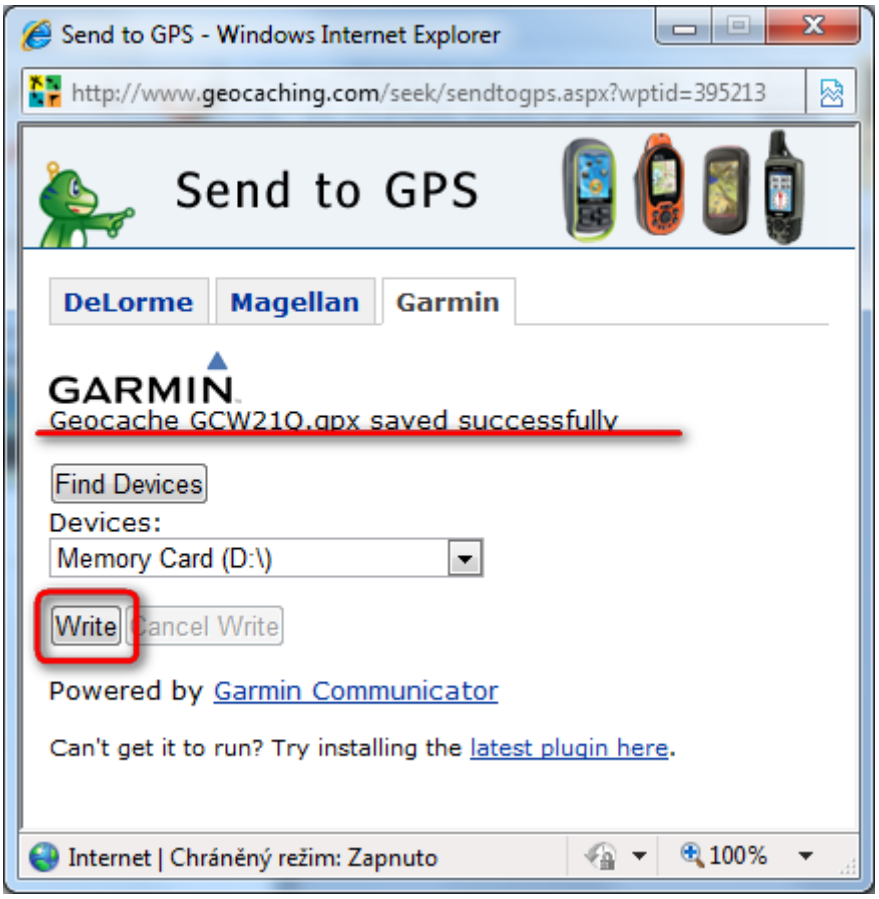

Geocaching > Hide and Seek a Geocache - Windows Internet Explorer
http://www.geocaching.com/seek/default.aspx
GEOCACHING
Hello, Hrosik-85- (Sign Out)
290 Caches Found
Premium Member
Play ▼ Your Profile ▼ Community ▼ Videos Resources ▼ Shop ▼
Geocaching > Hide and Seek A Geocache
Seek a Cache...
Locate the nearest geocaches in your area...
by Address:
plzeň
Go
Multiple Locations Found:
1. Plzeň, Česká republika
2. Plzeň, Česká republika
Close
by Postal Code:
by State/Province:
by Country:
Afghanistan
Go
by State Page:
Alabama
Go
(US Only)
Or, search with Google Maps.
Latitude Longitude Search:
WGS84 Datum:
Latitude:
N
(N/S HDDD MM.MM)
Longitude:
W
(W/E HDDD MM.MM)
Radius:
100
Mile(s) Radius
Search
Decimal Format:
Latitude:
(33.5111)
Longitude:
(-112.125)
Radius:
100
Mile(s) Radius
Search
Other Search Options:
by Cache Name:
Go
by Areacode:
Go
(US Only)
by GC Code:
GC
Go
Found by Username:
Go
Hidden by Username:
Go
Try advanced search options, or look for locationless caches (now waymark categories!)
Help! How do I locate a cache? If you are new to the sport of geocaching, we have a guide to finding your first geocache. Happy hunting!
Read the most recently updated logs. This is a great launching point to see some experiences from other geocachers.
Hide a Cache...
To hide a new geocache in your area...
It is necessary that you read and understand the Cache Listing Requirements and Guidelines prior to placing each and every geocache. Please make sure to obtain permission from the landowner or land manager.
Once you are prepared, fill out our online form to report a new cache. This is a free service.
Only caches of a non-commercial nature can be posted through this site.
First time? Learn how to hide a geocache. If you have difficulties posting your report to the website please check the Groundspeak Knowledge Books for more information.
Cache Note: (Print Out and Place in Container)
English: (doc) (text) (Postscript) (LaTex)
Micro Cache: (doc) (132 logs doc)
Alternate Versions: (Your computer may need to have language packs installed for these.)
Afrikaans: (pdf)
Arabic: [doc [(Arabic Only)]] [doc (Arabic/English)]
Bulgarian: (doc)
Catalan: (pdf)
Chinese: (doc) [Traditional] (html)
Croatian: (doc)
Czech: (txt)
Danish: (doc) (txt) (pdf)
Dutch: (doc) (text) (micro rtf)
Estonian: (rtf) (micro rtf) ([rtf in English/Russian/Estonian])
Farsi: (doc)
Finnish: (doc)
French: (doc) (text)
German: (doc (Win2k)) (text) (PDF w\ English)
Greek: (doc)
Hebrew: (doc)
Hindi: (doc)
Hungarian: (doc)
Indonesian: (doc)
Italian: (doc)
Japanese: (doc)
Korean: (doc)
Latvian: (doc)
Lithuanian: (doc)
Norwegian: (doc) (pdf)
Polish: (doc)
Compass Zipper Pull
Shop Groundspeak
Advertising with Us

Geocaching > Hide and Seek a Geocache > Search for Geocaches - Windows Internet Explorer
GEOCACHING
Hello, Hrosik-85- (Sign Out)
290 Caches Found
Premium Member
Play ▾ Your Profile ▾ Community ▾ Videos Resources ▾ Shop ▾
Geocaching > Hide and Seek A Geocache > Search For Geocaches
All Geocaches
N 49° 44.849 E 013° 22.656
Map this Location | New Search
Total Records: 28006 - Page: 1 of 1401 - < Prev << <[1 2 3 4 5 6 7 8 9 10]> >> Next >
Description
Info
(D / T)
Placed
Last Found
Plzen, St. Bartholomeus Cathedral letterbox
by Ponik & team | GCW21Q | Plzensky kraj, Czech Republic
Today*
05/13/2010
Send to GPS
Ve znameni kone / In the sign of horse
by Ponik & team | GCQDB8 | Plzensky kraj, Czech Republic
09/03/2005
5 days ago*
Mystery of Dictionaries
by venca68 | GCZKXM | Plzensky kraj, Czech Republic
11/30/2006
Today*
Vanocni kes / Christmas cache
by BLuMTeam | GC1JT5W | Plzensky kraj, Czech Republic
12/10/2008
7 days ago*
06/22/2010
Do you speak Vietnamese?
by pandy z ugandy | GC15MQQ | Plzensky kraj, Czech Republic
09/08/2007
3 days ago*
Povesti z namesti
by Lli@Fcelka | GC1XP9V | Plzensky kraj, Czech Republic
08/24/2009
6 days ago*
Hodina vytvarne vychovy
by dejf75 | GC1CG3K | Plzensky kraj, Czech Republic
06/13/2008
07/03/2011
ARAKIS
06/20/2011
FIRST TO FIND!
GEOCACHING CARD GAME
Advertising with Us
Internet | Chráněný režim: Zapnuto
100%

Plugin pro Garmin

Garmin | Communicator Plugin - Windows Internet Explorer
http://www8.garmin.com/products/communicator/
Google
Oblíbené položky
Radonix IS
Operativní evidence
Garmin | Communicator Plugin
Stránka
Zabezpečení
Nástroje
GARMIN.
Company | Products | Solutions | Extras | Maps | Support | Shop | myGarmin
Home » Products » Garmin Communicator Plugin
search
GO
Garmin Communicator Plugin
Communication with your Garmin GPS just got easier thanks to the Garmin Communicator Plugin — the free Internet browser plugin that sends and retrieves data from Garmin GPS devices.
The Garmin Communicator Plugin lets you connect your Garmin GPS with your favorite website. Once the plugin is installed, just connect your Garmin GPS device to your computer, and you're on your way. The Garmin Communicator can send and retrieve data from any supported website.
quick links
Download-PC
Download-Mac
Test Page
FAQs
Developers
Install the Plugin
Begin Installation
View Change History and Installation Instructions | Manual Installation
Compatible with the following browsers and operating systems:
Browsers
Operating Systems
Internet Explorer 7+*
Windows
Firefox 3.6+
Windows & Mac
Safari 5+
Windows & Mac
Chrome 8+
Windows & Mac
*Not compatible with Internet Explorer (64-bit); only compatible with the default Internet Explorer.
Internet | Chráněný režim: Zapnuto
100%

Send to GPS - Windows Internet Explorer
http://www.geocaching.com/seek/sendtogps.aspx?wptid=395213
Send to GPS
DeLorme
Magellan
Garmin
GARMIN
Geocache GCW21Q.gpx saved successfully
Find Devices
Devices:
Memory Card (D:\)
Write
Cancel Write
Powered by Garmin Communicator
Can't get it to run? Try installing the latest plugin here.
Internet | Chráněný režim: Zapnuto
100%

Příloha č. 4:

ANO, NE
NA JEDEN DEN SES OCITL(A) NA ÚZEMÍ DNEŠNÍ PLZNĚ V DOBĚ KAMENNÉ. MÁŠ VELKÉ ŠTĚSTÍ, PROTOŽE SE PRÁVĚ KONÁ TRH. CO Z NEBÍZNÉHO ZBOŽÍ BYS MOHL(A) V TÉTO DOBĚ OPRAVDU KOUPIT (VYMĚNIT)?

Příloha č. 5:

Na známé plzeňské fresce THEATRUM MUNDI najdete vyobrazené významné osobnosti českého umění, kultury a vědy. Všechna postavy mají nějaký vztah k městu Plzni. Mohou být plzeňskými rodáky nebo se zajímavě podílet na historii města.
VYBER TY OSOBNOSTI, KTERÉ PODLE TEBE JISTĚ NA FRESCE NAJDEŠ.

Tycho Brahe

Jakub Auguston

Miroslav Horníček

Karel IV.

Jan Sladký Kozina

Josef Skupa

František Křižík

Václav II.

Josef Kajetán Tyl

Rudolf II.

Tadeáš Hájek z Hájku

Rytíř Žumbera

Jan Neruda

Příloha č. 6: OSOBNÍ LIST

SANTINI - AICHEL

JMÉNO	
FOTO	
NÁRODNOST	
POVOLÁNÍ	
POBYT VE MĚSTECH	1. 2.
VÝZNAMNÝ ROK ŽIVOTA	
ARCHITEKTINICKÝ STYL	
STAVBY	1. 2. 3.
POZNÁMKY	

http://udu.ff.cuni.cz/soubory/galerie/01 Cechy/Horyna - barokni architektura v Cechach/slides/084 Jan Blazej Santini-Aichel, kostel sv. Jana Nepomuckeho na Zelene Hore, 1719-22 (dok. 1735).html

